

**UJAWNIEŃ W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA
I POZIOMU KAPITAŁU
SGB-BANKU S.A. W POZNANIU
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2018 ROKU**

Poznań, lipiec 2019 roku

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Podstawowe informacje o Banku	3
3.	Informacje w zakresie zasad zarządzania ryzykiem	6
3.1	Organizacja procesu zarządzania ryzykiem	6
3.2	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem	8
3.3	Zadania organów Banku w systemie zarządzania ryzykiem	9
3.4	Zadania poszczególnych komitetów i komórek/jednostek organizacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem	11
3.5	Zasady pomiaru ryzyka	14
3.6	Przepływ informacji w zakresie ryzyka	15
3.7	Kompetencje Zarządu Banku	16
3.8	Polityka stosowania zabezpieczeń	16
4.	Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych	18
5.	Informacje dotyczące funduszy własnych	19
6.	Adekwatność kapitałowa	20
7.	Informacje z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka	21
7.1	Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia. Informacja w zakresie ryzyka kredytowego do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	21
7.2	Ryzyko kredytowe kontrahenta	34
7.3	Ryzyko rynkowe	35
7.4	Ryzyko stopy procentowej	35
7.5	Ryzyko operacyjne	37
7.6	Informacje w zakresie ryzyka kredytowego do wyliczenia kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	40
7.7	Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	40
7.8	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	40
7.9	Ryzyko płynności	41
8.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń	48

1. Wstęp

SGB-Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Szarych Szeregów 23A, zwany dalej „SGB-Bank S.A.”, „Bank”, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące profilu ryzyka i poziomu kapitału wg stanu na dzień 31.12.2018 roku.

Niniejszy dokument został opracowany celem spełnienia wymogów wynikających z:

1. Art. 111a Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tj. Dz. U. 2018 r., poz. 2187); Uchwały KNF Nr 385/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, w zakresie, w jakim ta uchwała nie jest sprzeczna z przepisami wymienionymi w punktach 2 - 4;
2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR);
3. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV);
4. Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 575/2013;
5. Polityki ujawnień w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału.

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału są ogłaszane z częstotliwością roczną, nie później niż w terminie wyznaczonym dla publikacji sprawozdań od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Informacje są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku, w Centrali SGB-Banku S.A. w Departamencie Współpracy z Bankami Spółdzielczymi Organizacji i Administracji, Departamencie Rachunkowo – Sprawozdawczym, placówkach Banku oraz na oficjalnych stronach internetowych SGB-Banku S.A.

2. Podstawowe informacje o Banku

Nazwa: SGB-Bank Spółka Akcyjna zwanym dalej, jako „SGB-Bank S.A.”, „Bank”

Siedziba: 60-462 Poznań, ul. Szarych Szeregów 23a

Siedziba sądu: Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu
VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Numer rejestru: 0000058205

NIP: 777-00-05-362 – data nadania numeru identyfikacyjnego: 17.06.1993 r.

REGON: 004848247 – data nadania numeru identyfikacyjnego: 30.07.1990 r.

Przedmiotem działania SGB-Banku S.A. jest wykonywanie czynności bankowych, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, dla krajowych i zagranicznych osób fizycznych i prawnych, a także dla innych organizacji nie posiadających osobowości prawnej. Na podstawie Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 613 z późn. zm.) oraz zgodnie z obowiązującym w Banku statutem, SGB-Bank S.A. jest również bankiem zrzeszającym banki spółdzielcze. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Umowę Zrzeszenia podpisało 196 banków spółdzielczych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku SGB-Bank S.A. prowadził działalność operacyjną poprzez Centralę, i 17 oddziałów. Sprawozdanie finansowe za rok 2017 zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 27 czerwca 2018 roku, natomiast sprawozdanie finansowe za 2018 r. zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 24 czerwca 2019 roku

Od dnia 01.01.2018 r. do 08.02.2018 r. skład Zarządu SGB-Banku S.A. przedstawiał się następująco:

- Paweł Pyzik   Wiceprezes Zarządu p. o. Prezesa Zarządu,
- Karolina Jankowiak   Wiceprezes Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu.

W związku z rezygnacją Pana Pawła Pyzika z funkcji Wiceprezesa Zarządu pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu, Rada Nadzorcza SGB-Banku S.A. na posiedzeniu w dniu 09.02.2018 r. powierzyła pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu SGB-Banku S.A. Pani Karolinie Jankowiak – Wiceprezesowi Zarządu SGB-Banku S.A., a także oddelegowała czasowo, ze składu Rady Nadzorczej do Zarządu Banku, Panią Leokadię Danutę Tołwińską.

W związku z tym od dnia 09.02.2018 r. do dnia 07.05.2018 r. skład Zarządu SGB-Banku S.A. był następujący:

- Karolina Jankowiak   Wiceprezes Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu,
- Leokadia Danuta Tołwińska Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do składu Zarządu.

Na posiedzeniu w dniu 16.04.2018 r. Rada Nadzorcza SGB-Banku S.A. powołała z dniem 08.05.2018 r. Pana Jarosława Dąbrowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu p.o. Prezesa Zarządu.

Od dnia 08.05.2018 r. do dnia 16.09.2018 r. skład Zarządu przedstawiał się następująco:

- Jarosław Dąbrowski   Wiceprezes Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu,
- Karolina Jankowiak   Wiceprezes Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu.

W związku z rezygnacją Pana Jarosława Dąbrowskiego z ubiegania się o funkcję Prezesa Zarządu SGB-Banku S.A., Rada Nadzorcza SGB-Banku S.A. na posiedzeniu w dniu 14.09.2018 r. powołała z dniem 17.09.2018 r. na stanowisko Prezesa Zarządu SGB-Banku S.A. Pana Mirosława Skibę.

Począwszy od dnia 17.09.2018 r. do 30.09.2018 r. Zarząd SGB-Banku S.A. pracował w składzie:

- Mirosław Skiba   Wiceprezes Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu,
- Karolina Jankowiak   Wiceprezes Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza SGB-Banku S.A. na posiedzeniu w dniu 26.09.2018 r. powołała na stanowisko Wiceprezesa Zarządu SGB-Banku S.A. Pana Andrzeja Chmieleckiego,

co spowodowało, że od dnia 01.10.2018 r. do 22.10.2018 r. Zarząd SGB-Banku S.A. pracował w składzie:

- Mirosław Skiba   Wiceprezes Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu,
- Andrzej Chmielecki   Wiceprezes Zarządu,
- Karolina Jankowiak   Wiceprezes Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu.

W dniu 16.10.2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie Pana Mirosława Skiby na stanowisko Prezesa Zarządu SGB-Banku S.A. Decyzja została doręczona z dniem 23.10.2018 r.

Od dnia 23.10.2018 r. do dnia 30.11.2018 r. Zarząd SGB-Banku S.A. funkcjonował w składzie:

- Mirosław Skiba   Prezes Zarządu,
- Andrzej Chmielecki   Wiceprezes Zarządu,
- Karolina Jankowiak   Wiceprezes Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu.

Rezygnacja z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku przez Panią Karolinę Jankowiak, spowodowało, że od dnia 01.12.2018 r. do dnia 31.12.2018 r. Zarząd SGB-Banku S.A. funkcjonował w składzie:

- Mirosław Skiba   Prezes Zarządu,
- Andrzej Chmielecki   Wiceprezes Zarządu,
- Ziemowit Stempin   Wiceprezes Zarządu.

W związku ze złożeniem rezygnacji z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku przez Pana Ziemowita Stempina, Zarząd w powyższym składzie pracował do 31.01.2019 r.

Celem uzupełnienia składu Zarządu, Rada Nadzorcza SGB-Banku S.A. na posiedzeniu w dniu 17.01.2019 r. podjęła decyzję o oddelegowaniu Pana Waldemara Zielińskiego, członka Rady Nadzorczej, do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu – Wiceprezesa Zarządu SGB-Banku S.A., na okres od dnia 01.02.2019 r. do dnia 10.02.2019 r.

Ponadto Rada Nadzorcza SGB-Banku S.A. na ww. posiedzeniu Uchwałą Nr 6 / 2019 z dnia 17.01.2019 r. powołała z dniem 11.02.2019 r. na stanowisko Wiceprezesa Zarządu SGB-Banku S.A. na okres do końca kadencji 2016-2020 Pana Karola Wolniakowskiego.

Wobec powyższego, od dnia 1.02.2019 r. do dnia 10.02.2019 r. Zarząd SGB-Banku S.A. funkcjonował w składzie:

- Mirosław Skiba   Prezes Zarządu,
- Andrzej Chmielecki   Wiceprezes Zarządu,

- Waldemar Zieliński Wiceprezes Zarządu (Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu).

Od dnia 11.02.2019 r. skład Zarządu SGB-Banku S.A. jest następujący:

- Mirosław Skiba Prezes Zarządu,
- Andrzej Chmielecki Wiceprezes Zarządu,
- Karol Wolniakowski Wiceprezes Zarządu.

Kolejne zmiany w składzie Zarządu nastąpiły w kwietniu 2019 r. Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 20.02.2019 r. Uchwałą Nr 28/2019 powołała na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Pana Błażeja Mika okres do końca kadencji 2016-2020 i obecny skład Zarządu jest następujący:

- Mirosław Skiba Prezes Zarządu,
- Andrzej Chmielecki Wiceprezes Zarządu,
- Karol Wolniakowski Wiceprezes Zarządu
- Błażej Mika Wiceprezes Zarządu
- W 2018 r. Zarząd Banku odbył 82 posiedzenia, podjął 451 uchwał oraz przyjął 939 stanowisk. Uchwały Zarządu dotyczyły, między innymi: podjęcia decyzji kredytowych,
- zmian organizacyjnych,
- wprowadzenia nowych regulacji wewnętrznych,
- dostosowania istniejących regulacji do zmian prawa.
- przyjęcia planu finansowego Banku.

Zarząd SGB-Banku S.A. działa na podstawie przepisów prawa, a w szczególności Kodeksu spółek handlowych, Prawa bankowego, innych powszechnie obowiązujących przepisów, Statutu Spółki, uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej.

Prezes Zarządu Banku powoływany jest przez Radę Nadzorczą w pierwszej kolejności, a następnie na jego wniosek powoływani są pozostali członkowie Zarządu Banku, spośród kandydatów, którzy uzyskali wstępną akceptację Rady Nadzorczej.

Kandydaci na Członków Zarządu Banku legitymują się stosownym doświadczeniem, kwalifikacjami oraz nieposzlakowaną reputacją.

Powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Banku następuje w trybie określonym w Prawie bankowym, Kodeksie spółek handlowych i w Statucie Banku.

SGB-Bank S.A. oraz 196 banków spółdzielczych należy do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Celem funkcjonowania Spółdzielczego Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego Uczestnika, na zasadach określonych w Ustawie i w Umowie Systemu Ochrony. Przynależność do Systemu Ochrony ma charakter dobrowolny i nie ogranicza podmiotowości Stron Umowy Systemu Ochrony, ani ich uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Przynależność do Systemu Ochrony nie zwalnia również Uczestników od odpowiedzialności za prowadzoną działalność.

3. Informacje w zakresie zasad zarządzania ryzykiem

3.1 Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Bank podejmując ryzyko zwraca szczególną uwagę na powstające zagrożenia, poszukuje form obrony przed zagrożeniami i dostosowuje swoją działalność do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza dla Banku utrzymywanie racjonalnej równowagi

pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB oraz przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach, tj.:

- 1) poziom pierwszy obejmuje zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej,
- 2) poziom drugi obejmuje:
  - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tych zadań stanowiskach i komórkach organizacyjnych,
  - b) działalność komórki do spraw zgodności,
  - c) działalność komórki kontroli wewnętrznej;
- 3) poziom trzeci obejmuje działalność audytu wewnętrznego, którą w związku z uczestniczeniem Banku w Systemie Ochrony realizuje Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Na główne zadania w zakresie zarządzania ryzykiem realizowane przez Banku składają się:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki lub świadoma ekspozycja na ryzyko wynikająca z przyjętego ogólnego poziomu ryzyka,
- 3) monitorowanie ogólnego poziomu ryzyka,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 5) raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 6) wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytu wewnętrznego do bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykiem.

Bank zarządza ryzykami, które uznał za istotne w swojej działalności. Do katalogu ryzyk istotnych wyodrębnionych na podstawie analizy przeprowadzanej co najmniej raz do roku, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji,
- 3) ryzyko płynności,
- 4) ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe),
- 5) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 6) ryzyko nadmiernej dźwigni,
- 7) ryzyko operacyjne.

Ponadto za istotny rodzaj ryzyka Bank uznaje:

- 1) ryzyko niewypłacalności (kapitałowe);
- 2) ryzyko braku zgodności;
- 3) ryzyko makroekonomiczne;
- 4) ryzyko systemowe.

Zarządzanie każdym rodzajem ryzyka istotnego opisują procedury regulujące zasady zarządzania danym rodzajem ryzyka, identyfikację, pomiar lub szacowanie i monitorowanie oraz raportowanie danego ryzyka, system limitów ograniczających ryzyko, system informacji zarządczej oraz odpowiednio dostosowaną organizację procesu zarządzania.

3.2 Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. uczestniczyli:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd; w tym Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku;
- 3) powołane w Banku komitety i zespoły zadaniowe;
  - a) Zespół Zarządzania Aktywami i Pasywami (Zespół ALCO),
  - b) Opiniodawczy Komitet Kredytowy (KK),
  - c) Mały Komitet Kredytowy (MKK),
  - d) Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego (ZRO),
  - e) Zespół ds. działalności walutowej (ZDW),
  - f) Zespół Ryzyka Kredytowego (ZRK),
  - g) Zespół ds. zarządzania płynnością (ZZP),
  - h) Zespół Kryzysowy ds. Płynności (ZKP),
- 4) stanowiska i komórki organizacyjne:
  - a) zarządzanie ryzykiem kredytowym (w tym koncentracji),
    - Departament Ryzyka Bankowego (DRB),
    - Departament Kredytów (DKR),
    - Departament Monitoringu (DMT),
    - Departament Restrukturyzacji i Windykacji (DRW),
    - Departament Skarbu (DSK) – w zakresie transakcji DSK,
    - Departament Wsparcia Sprzedaży (DWS) i Oddziały,
    - Departament Rozwoju i Kontrolingu (DRK),
    - Departament Rachunkowo-Sprawozdawczy (DRS);
  - b) ustalanie zasad i opracowywanie regulacji w zakresie przyznawania kredytów, pożyczek oraz innych produktów i usług:
    - Departament Produktów (DPB),
    - Departament Bankowości Mobilnej oraz Kart (DBM);
  - c) zarządzanie ryzykiem operacyjnym – wszystkie komórki i jednostki organizacyjne;
  - d) zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania:
    - Departament Rachunkowo-Sprawozdawczy (DRS),
    - Departament Rozwoju i Kontrolingu (DRK),
    - Departament Ryzyka Bankowego (DRB),
    - Departament Skarbu (DSK),
    - Departament Rozliczeń (DRL),
  - e) zarządzanie ryzykiem walutowym:
    - Departament Rachunkowo-Sprawozdawczy (DRS),
    - Departament Rozwoju i Kontrolingu (DRK),

- Departament Ryzyka Bankowego (DRB),
- Departament Skarbu (DSK);
- Departament Rozliczeń (DRL);
- f) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej:
  - Departament Ryzyka Bankowego (DRB),
  - Departament Skarbu (DSK);
- g) zarządzanie ryzykiem niewypłacalności (kapitałowym):
  - Departament Rachunkowo-Sprawozdawczy (DRS),
  - Departament Rozwoju i Kontrolingu (DRK),
  - Departament Ryzyka Bankowego (DRB);
- h) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych – Departament Rachunkowo-Sprawozdawczy (DRS);
- i) zarządzanie ryzykiem braku zgodności – Departament Zapewnienia Zgodności (DZZ) oraz wszystkie komórki i jednostki organizacyjne;
- j) zarządzanie ryzykiem wynikającym z prowadzonej działalności bancassurance:
  - Departament Produktów (DPB),
  - Departament Ryzyka Bankowego (DRB),
  - Departament Zapewnienia Zgodności (DZZ),
  - Departament Wsparcia Sprzedaży (DWS) i Oddziały;
- k) nadzór właścicielski nad podmiotami stanowiącymi zaangażowanie kapitałowe Banku – Departament Rozwoju i Kontrolingu (DRK);
- l) raportowanie adekwatności kapitałowej, wyznaczanie cen transferowych – Departament Rozwoju i Kontrolingu (DRK).

3.3 Zadania organów Banku w systemie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza przyjętą przez Zarząd;
  - a) strategię zarządzania Bankiem,
  - b) strategię zarządzania ryzykiem,
  - c) strategię w zakresie obszarów technologii informacyjnej oraz bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
  - d) politykę w zakresie zarządzania kapitałowego,
  - e) procedurę w zakresie szacowania kapitałowego,
  - f) zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
  - g) zasady zapewnienia zgodności i regulamin funkcjonowania komórki zgodności,
  - h) regulamin funkcji kontroli,oraz monitoruje (nadzoruje) ich przestrzeganie;
- 2) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykiem;
- 3) zatwierdza określony przez Zarząd Banku akceptowalny ogólny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 4) zatwierdza politykę wynagrodzeń;
- 5) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;

- 6) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji zgodnie z wymogami Prawa Bankowego i Wytycznymi EBA;
- 7) analizuje otrzymywane przynajmniej raz w roku sprawozdanie Zarządu zawierające informacje o realizacji zasad polityki zarządzania ryzykiem płynności (ocena adekwatności zasobów płynności – ILAAP);
- 8) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem;
- 9) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez Członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie;
- 10) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności Banku, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem;
- 11) nadzoruje przestrzeganie w Banku polityk, procedur i planów w obszarze zarządzania ryzykiem, szacowania kapitału wewnętrznego oraz utrzymywania adekwatnego do prowadzonej działalności poziomu funduszy własnych.

Zarząd realizuje zarządzanie ryzykiem w Banku, w ramach obowiązków przypisanych poszczególnym członkom Zarządu, tj.:

- 1) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej strategii, procedur oraz planów w zakresie:
  - a) systemu zarządzania ryzykiem,
  - b) szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego,
  - c) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz monitorowania ich przestrzegania;
- 2) odpowiada za przeprowadzanie regularnych (przynajmniej raz w roku) przeglądów strategii i procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego, tak aby były odpowiednie do wielkości i profilu ryzyka Banku;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i powiązanie strategii zarządzania Bankiem z systemem zarządzania ryzykiem oraz procesem szacowania kapitału wewnętrznego i utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny Banku;
- 4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, zapewniającą niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność zarządzania ryzykiem na poziomie pierwszym od zarządzania ryzykiem na poziomie drugim w zakresie; nadzoruje zarządzanie ryzykiem na poziomie pierwszym i drugim;
- 6) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 7) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do wielkości i profilu ryzyka występującego w Banku;
- 8) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
- 9) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób

umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka Banku, w tym ustanawia zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej;

- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
- 11) zapewnia przejrzystość działań Banku i wprowadzenie zasad polityki informacyjnej;
- 12) odpowiada za wprowadzanie niezbędnych korekt i udoskonaleń systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 13) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku, w tym ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych;
- 14) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 15) co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian; o wynikach oceny informuje Radę Nadzorczą (ocena adekwatności zasobów płynności – ILAAP).

Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku:

- 1) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na poziomie drugim;
- 2) odpowiada za dostarczenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku kompleksowych informacji na temat ryzyka.

3.4 Zadania poszczególnych komitetów i komórek/jednostek organizacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem

Bank powołał zespoły zadaniowe (Zespół ALCO, KK, MKK, ZRO, ZDW, ZRK, ZZP, ZKP), którym przypisane są zadania w zakresie:

- 1) oceny ryzyk,
- 2) oceny zagrożeń wynikających ze zmian otoczenia ekonomicznego Banku,
- 3) podejmowania decyzji kredytowych oraz rekomendacji wniosków kredytowych do decyzji Zarządu;
- 4) rekomendacji działań zmierzających do utrzymania i poprawy jakości portfela;
- 5) koordynacji prac oraz nadzoru nad zadaniami powierzonymi poszczególnym komórkom i jednostkom organizacyjnym w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk oraz rekomendowania działań Banku w zakresie podejmowania transakcji minimalizujących ryzyka;
- 6) weryfikacji metodologii pomiaru ryzyka walutowego, ustalania poziomu wewnętrznych limitów.

Komitet/Zespół¹ Zarządzania Aktywami i Pasywami ALCO

W 2018 r. Komitet/Zespół ALCO zebrał się 30 razy (w tym 12 spraw uzgodniono w trybie obiegowym). Podczas posiedzeń wydawał rekomendacje odnoszące się do kształtowania wybranych pozycji aktywów i pasywów, rachunku zysków i strat, wskaźników ekonomicznych Banku i Zrzeszenia, wprowadzania nowych produktów bankowych, strategii depozytowo – kredytowej, wewnętrznego

---

¹ Z dniem 17.12.2018r. nastąpiła zmiana Komitetu ALCO na Zespół ALCO wraz ze zmianą funkcji komitetu z decyzyjno-rekomendującego na rekomendujący.

wymogu kapitałowego, a także ryzyka kredytowego, płynności, stopy procentowej, walutowego i innych.

Komitet Kredytowy (KK)

W 2018 r. Komitet Kredytowy zebrał się 72 razy, rozpatrując 235 wniosków kredytowych.

Jednocześnie Komitet Kredytowy rozpatrzył 11 spraw związanych z nabyciem obligacji oraz 3 sprawy związane z wykupem wierzytelności i innymi niestandardowymi produktami.

Mały Komitet Kredytowy (MKK)

Począwszy od dnia 29.02.2016r. zgodnie z Uchwałą Zarządu nr 82/2016 działa Mały Komitet Kredytowy.

Komitet/ Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego (ZRO)

ZRO pełni funkcje doradcze wydając rekomendacje wspomagające Zarząd w zakresie spraw, które zgodnie z przyjętym w banku obiegiem informacji i zasadami normującymi funkcjonowanie systemu informacji zarządczej są kierowane za pośrednictwem ZRO na posiedzenie Zarządu Banku.

W 2018 r. odbyło się 24 posiedzenia Komitetu/Zespołu ds. Ryzyka Operacyjnego, w tym 6 w trybie obiegowym. Ponadto członkowie KRO mieli możliwość zapoznawania się z materiałami z zakresu ryzyka operacyjnego przekazanymi do indywidualnego zapoznania się (12 razy). Komitet/ Zespół wydawał rekomendacje wspomagające Zarząd do tych obszarów, w których stwierdzono podwyższony poziom ryzyka.

Zespół Ryzyka Kredytowego (ZRK)

W 2018 r. Zespół Ryzyka Kredytowego zebrał się 11 razy analizując w szczególności zagadnienia związane z:

- 1) weryfikacją procedur kredytowych pod kątem uszczegółowienia i zaostrzenia wymagań,
- 2) identyfikacją przyczyn zmian zaistniałych w ostatnim roku w portfelu kredytowym (analiza raportów kredytowych w różnych przekrojach),
- 3) weryfikacją istniejących limitów oraz wprowadzeniem nowych.

Zespół ds. Zarządzania Płynnością (ZZP)

W 2018 r. Zespół ds. zarządzania płynnością monitorujący ryzyko płynności zebrał się 53 razy analizując zagadnienia w zakresie m.in. monitorowania faktycznej pozycji płynności finansowej Banku, ustalania warunków administracyjnych, organizacyjnych i technicznych niezbędnych do dokładnego, spójnego i efektywnego zarządzania płynnością, rekomendowania działań Banku w zakresie planowanych inwestycji kapitałowych, koordynowania prac oraz sprawowania nadzoru nad zadaniami powierzonymi poszczególnym komórkom i jednostkom organizacyjnym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.

Zespół Kryzysowy ds. Płynności (ZKP)

Zespół Kryzysowy ds. Płynności, którego głównym zadaniem jest podejmowanie działań stabilizujących sytuację płynnościową Banku spotkał się w 2018 r. raz w celu przeprowadzenia corocznego testu awaryjnego planu płynności w tym m.in. zbadania procedury skuteczności

zwolywania awaryjnych posiedzeń Zespołu, zweryfikowania zakresu obowiązków przypisanych poszczególnym Członkom Zespołu w sytuacji pojawiających się problemów płynnościowych, weryfikacji aktualności opracowanych w Banku przykładowych komunikatów zewnętrznych, omówienia możliwości testowej sprzedaży wybranej przez DSK puli aktywów płynnych oraz przeanalizowanie luki płynności.

Zespół ds. Działalności Walutowej (ZDW)

Zespół ds. Działalności Walutowej, który ma na celu monitorowanie ryzyka walutowego oraz rekomendowanie działań w zakresie zarządzania tym ryzykiem, w 2018 r. zebrał się 14 razy. Istotnym zadaniem tego zespołu jest także monitorowanie pozycji walutowej Banku, wpływającej na wielkość współczynników kapitałowych.

W procesie zarządzania ryzykiem biorą udział komórki organizacyjne Banku poprzez realizację celów zawartych w Strategii oraz zgodnie z obowiązującym w Banku regulaminem organizacyjnym.

W strukturze organizacyjnej Banku został wyodrębniony Departament Ryzyka Bankowego (DRB), któremu zostały powierzone zadania w zakresie monitorowania poszczególnych rodzajów ryzyka istotnego, tj.:

- 1) opracowywanie procedur oceny procesu zarządzania ryzykiem w Banku, w tym weryfikacja definicji ryzyk uwzględnianych w procesie zarządzania ryzykiem oraz określanie ich istotności;
- 2) monitorowanie wielkości wewnętrznego kapitału ekonomicznego i przygotowywanie raportów dla organów Banku oraz właściwych komitetów;
- 3) przegląd procedur i metodologii stosowanych w procesie zarządzania ryzykiem (których gestorem jest DRB);
- 4) monitorowanie i sporządzanie analiz narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (których gestorem jest DRB) zgodnie z przyjętymi procedurami oraz usprawnianie procesu zarządzania ryzykami istotnymi i cykliczne kontrolowanie ryzyk uznanych przez Bank za nieistotne;
- 5) rekomendowanie Zarządowi limitów operacyjnych dla poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 6) obsługę Zespołu ALCO, ZRO;
- 7) obsługę ZDW, ZRK, ZZP, ZKP.

W strukturze organizacyjnej Departament Zapewnienia Zgodności (DZZ), realizował w zakresie ryzyk istotnych zadania w zakresie zarządzania zgodnością. DZZ opracowuje procedury i metodologie stosowane w tym obszarze.

Pozostałe zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem zostały przydzielone w następujący sposób:

- 1) wykonywanie i koordynowanie czynności związanych z ochroną: pracowników i klientów Banku, obiektów bankowych i ich zabezpieczeniem, przechowywanego w banku mienia bankowego i mienia powierzonego przez klientów banku, informacji realizowane są przez: DWO, ODO, DAB,
- 2) zadania związane z ograniczaniem ryzyka prawnego realizowane są w szczególności przez DZZ i DWO,
- 3) zadania związane z ograniczaniem ryzyka prowadzenia działalności realizowane są w szczególności przez DWO, DZZ, DPB, DBM, DSK oraz DRB,
- 4) zadania związane z obsługą KK oraz MKK Bank powierzył DKR,
- 5) w ramach procesu zarządzania ryzykiem dyrektorzy komórek organizacyjnych Banku sprawują kontrolę w zakresie występujących ryzyk oraz oceniają ich poziom, zgodnie z przyjętymi regulacjami.

3.5 Zasady pomiaru ryzyka

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka oraz uwzględniające aktualnie prowadzoną i planowaną działalność Banku. W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka, stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności. Stosowane metody/modeli lub systemy pomiaru ryzyka, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej wyniki testów warunków skrajnych oraz weryfikację historyczną danych z okresu jednego roku. Wykonywane w Banku pomiary poziomu ryzyka, wyceny oraz wyznaczania kapitału wewnętrznego zostały podzielone na dwie grupy:

- 1) modele – opisujące w przybliżony sposób pewien aspekt rzeczywistości przy wykorzystaniu układu równań (funkcji), aproksymujących tę rzeczywistość z pewną akceptowalną przez użytkownika dokładnością; wykorzystywane do badania ryzyka kredytowego pojedynczych transakcji – w tej grupie stosuje się modele oceny zdolności kredytowej klientów usprawniające proces decyzyjny; Bank dla tej grupy modeli opracował odrębne zasady zarządzania ryzykiem modeli,
- 2) metody – opisujące rzeczywistość przy wykorzystaniu układu równań (funkcji) bez stosowania elementów aproksymujących; wykorzystywane do pomiaru ryzyk oraz obliczania kapitału wewnętrznego; Bank dla tej grupy pomiarów nie opracował odrębnej regulacji, są one opisane w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

W odniesieniu do przyjętych metod pomiaru, cały proces zarządzania ryzykiem związany z tymi pomiarami stanowi element procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w szczególności:

- 1) opis działania metody pomiaru, wykaz osób odpowiedzialnych za aktualizację i badanie poprawności jego działania są zawarte w regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem,
- 2) proces zatwierdzania i weryfikacji metody pomiaru odbywa się wraz z zatwierdzaniem i weryfikacją regulacji opisujących zarządzanie ryzykiem,
- 3) sprawdzanie poprawności danych stosowanych w metodach pomiaru jest przedmiotem kontroli funkcjonalnej, okresowo podlega również badaniom audytu wewnętrznego.

W ocenie Banku stosowane przez Bank modele mają charakter nieistotny; ocena istotności modelu wykonywana jest co najmniej raz w roku zgodnie z metodologią opisaną w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem modeli. Bank ogranicza ryzyko wynikające ze stosowania modeli m.in. poprzez:

- 1) prowadzenie rejestru modeli oraz dzienników poszczególnych modeli;
- 2) posiadanie dokumentacji opisującej działanie modelu;
- 3) przeszkolenie pracowników odpowiedzialnych za obsługę modelu, zapewnienie zastępowalności w obsłudze modelu;
- 4) dokonywanie przeglądu i aktualizacji modeli co najmniej raz w roku.;
- 5) objęcie obszaru prawidłowości funkcjonowania modelu w całym cyklu ich życia (w tym jakości danych) systemem kontroli wewnętrznej;
- 6) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych ukierunkowanych na zmniejszanie poziomu ryzyka rezydualnego oraz inherentnego;
- 7) wprowadzenie mechanizmów zapewniających skuteczne działania zaradcze oraz naprawcze zapobiegające stosowaniu modeli niespełniających określonych standardów jakościowych lub cechujących się nadmiernym poziomem ryzyka.

W ramach pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne. Bank dokłada staranności, by założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka tj.:

- 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko,
- 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank,
- 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy.

Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a w przypadku ryzyka płynności w obowiązujących zasadach przeprowadzania testów warunków skrajnych w obszarze płynności; ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych zasad. Analizy w tym zakresie prezentowane są Zespołowi ALCO, natomiast Zarząd Banku, po wprowadzonej zmianie lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią obowiązkowy element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

3.6 Przepływ informacji w zakresie ryzyka

Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności Banku. System sprawozdawczości zarządczej wspomaga proces decyzyjny w zakresie zarządzania ryzykiem, na który składa się w szczególności raportowanie o ryzyku dostarczające rzetelnych, dokładnych i aktualnych informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- 2) profilu ryzyka,
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- 4) wyników testów warunków skrajnych,
- 5) wysokości kapitału wymaganego do zabezpieczenia ryzyk istotnych w działalności Banku,
- 6) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka w Banku odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku oraz umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu działalności.

Analizy z zakresu oceny poziomu:

- 1) ryzyka kredytowego,
- 2) ryzyka koncentracji,
- 3) ryzyka płynności,
- 4) ryzyka rynkowego (ryzyka walutowego),
- 5) ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 6) ryzyka operacyjnego

są sporządzane w cyklach miesięcznych i przekazywane na posiedzenia Zespołu ALCO/ZRO. Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza otrzymują pełną informację w tym zakresie w cyklach kwartalnych.

Informacja dotycząca poziomu oszacowanego w Banku kapitału wewnętrznego sporządzana jest w cyklach kwartalnych i z taką częstotliwością przekazywana jest na posiedzenia Zespołu ALCO, Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

3.7 Kompetencje Zarządu Banku

Zarząd Banku: odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
- 2) systemu kontroli wewnętrznej,
- 3) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
- 4) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Ponadto Zarząd:

- 1) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
- 2) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) wprowadza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- 4) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank oraz budowy, monitorowania, walidowania i użytkowania modeli zidentyfikowanych przez Bank w obszarach pomiaru ryzyka oraz wyceny,
- 5) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu na ryzyko),
- 6) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
- 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, a w szczególności za:
  - a) ujawnianie informacji na temat działalności Banku, pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania bezpieczeństwa działalności Banku i oceny sytuacji finansowej Banku,
  - b) zapewnienie zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
  - c) zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie,
- 8) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem,
- 9) przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka, na które narażony jest Bank w swojej działalności.

3.8 Polityka stosowania zabezpieczeń

Zgodnie z przyjętą Polityką kredytową Bank rekomenduje następujące zasady ustanawiania zabezpieczeń w zależności od produktu/ podmiotu/rodzaju zabezpieczenia, dotyczące klientów instytucjonalnych:

Rodzaj podmiotu/produktu/ zabezpieczenia	Rekomendacja
PODMIOT	
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą będąca w związku małżeńskim	Wystąpienie współmałżonka jako współkredytobiorcy lub poręczyciela.
Spółki prawa handlowego	1. Hipoteka i zastaw rejestrowy jako zabezpieczenie podstawowe. 2. Pozyskanie zabezpieczeń rzeczowych na majątku udziałowców/wspólników/zarządzających. 3. Uzyskanie poręczenia osobistego udziałowców/wspólników/zarządzających. 4. Cesja wierzytelności z kontraktu nie może być jedynym zabezpieczeniem. 5. Weksel in blanco nie jest traktowany jako samoistne zabezpieczenie. 6. W przypadku zabezpieczeń na mieniu ruchomym, stosowanie zastawu rejestrowego na przedmiotach oznaczonych co do tożsamości i gatunku a nie na mieniu ruchomym przedsiębiorstwa. 7. Niestosowanie przewłaszczenia na zabezpieczenie. 8. Cesja wierzytelności – po sprawdzeniu wiarygodności płatnika i realności kontraktu/umowy.
PRODUKT	
Kredyty inwestycyjne na inwestycje mieszkaniowe/komercyjne	Preferowanym zabezpieczeniem jest: 1) hipoteka na kredytowanej nieruchomości (wpis na pierwszym miejscu), 2) cesja wierzytelności z umów najmu lokali oraz 3) zastaw rejestrowy na udziałach w spółce celowej posiadanych przez udziałowców (w przypadku spółki celowej).
Kredyty inwestycyjne na finansowanie ruchomości	Należy zwrócić uwagę czy okres kredytowania nie jest dłuższy niż okres ekonomicznej użyteczności ruchomości stanowiącej przedmiot kredytowania i zastawu.
ZABEZPIECZENIE	
Hipoteka	Zasadą powinno być ustanowienie hipoteki na pierwszym miejscu lub z równym pierwszeństwem.
Zastaw rejestrowy	Zastawu nie należy ustanawiać na: 1) rzeczach, których zbycie stanowi znaczną trudność, np. fragmente linii technologicznej, 2) towarach wymagających określonych warunków przechowywania.
Cesja wierzytelności	1. Przedmiotem wierzytelności nie mogą być wierzytelności sporne, przeterminowane, przedawnione, wierzytelności względem dłużników zagrożonych niewypłacalnością lub upadłością. 2. Terminy wymagalności cedowanych wierzytelności powinny być skorelowane z terminami spłaty kredytu (np. przy jednostkowej spłacie kredytu termin wymagalności wierzytelności winien być późniejszy niż termin spłaty kredytu). 3. Cesja z umowy ubezpieczenia (z polisy) jest zabezpieczeniem

	wymagany zawsze przy zabezpieczeniach rzeczowych (zastaw, przewłaszczenie, hipoteka). 4. Nie zaleca się ustanawiania cesji wierzytelności wynikających z projektów z udziałem środków unijnych w przypadku finansowania przez Bank takich projektów.
Poręczenie cywilne	1. Zabezpieczenie należy stosować wówczas, jeżeli jest możliwe uzyskanie poręczenia wiarygodnego podmiotu o dobrej sytuacji finansowej. 2. Zaleca się przyjąć poręczenie (oprócz zgody współmałżonka) w przypadku, gdy kredyt został udzielony osobie fizycznej pozostającej w związku małżeńskim. 3. Gdy kredyt został udzielony spółce osobowej – wymagane jest poręczenie współników.
Hipoteka i zastaw rejestrowy na majątku powstającym/powstałym w związku z realizacją projektu finansowanego ze środków europejskich	Zabezpieczenie na tego typu składnikach majątku wymaga weryfikacji, czy projekt znajduje się jeszcze w okresie trwałości ² ; jeżeli tak, należy rozważyć przyjęcie innego zabezpieczenia lub dodatkowych zabezpieczeń, gdyż w tym okresie majątek ten nie może być przedmiotem egzekucji.
Pełnomocnictwo do rachunku, na którym gromadzone są środki unijne;	Nie należy stosować tych zabezpieczeń ze względu na zapisy prawa (Ustawa z dnia 24 stycznia 2014r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw).
Cesja wierzytelności z umowy o dotację ze środków europejskich	Jw
Przewłaszczenie majątku powstającego/powstałego w związku z realizacją projektu finansowanego ze środków europejskich	jw.

4. Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych

SGB-Bank S.A. na dzień 31.12.2018 r. posiadał udziały w 4 podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

Bankowi nie są znane żadne istotne informacje o istniejących lub przewidywanych przeszkodach natury prawnej lub praktycznej w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo spłacie.

Zestawienie udziałów w podmiotach zależnych przedstawia poniższa tabela.

Stan na 31.12.2018 (w tys. zł)

² Najczęściej okres trwałości wynosi 3 lata od zakończenia projektu w przypadku MSP i 5 lat w przypadku pozostałych podmiotów

Nazwa podmiotu	Zakres działalności	Wartość bilansowa	% Posiadanego kapitału zakładowego lub funduszu udziałowego	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
Bankowy Ośrodek Doradztwa i Edukacji Sp. z o.o.	szkolenia	856,00	74,05%	74,05%
SGB CDR Investment Sp. z o.o.	windykacja	780,65	83,88%	83,88%
Fortune S.A.	handel, usługi, produkcja w dziedzinie rolnictwa	8 500,00	100,00%	100,00%
Faktorzy S.A.	nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych	1 878,38	25,00%	25,00%

W żadnym podmiocie zależnym nie objętym konsolidacją nie występują niedobory kapitału, przy czym minimalny wymóg kapitałowy dla spółki zależnej nie będącej instytucją finansową, jest rozumiany jako minimalny kapitał założycielski (zakładowy) niezbędny dla utworzenia spółki określony – w przypadku jednostki będącej spółką handlową – w ustawie Kodeks spółek handlowych

Zaangażowanie Banku w podmioty wymienione wyżej, w ocenie Banku, nie ma istotnego wpływu na pomniejszanie funduszy własnych.

5. Informacje dotyczące funduszy własnych

W celu dostarczania informacji w zakresie uzgadniania pozycji bilansu wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych i regulacyjnych funduszy własnych, Bank stosuje metodykę zgodną z wykonawczym standardem technicznym opisanym w Rozporządzeniu Wykonawczym Nr 1423/2013. Pozycje funduszy własnych w zbadanym sprawozdaniu finansowym obejmują wszystkie pozycje, które są składnikami regulacyjnych funduszy własnych, lub które odlicza się od regulacyjnych funduszy własnych, w tym kapitał własny, zobowiązania podporządkowane, rezerwę na ogólne ryzyko kredytowe, wartości niematerialne i prawne, , inwestycje w kapitały TIER I oraz TIER II podmiotów sektora finansowego oraz znaczne zaangażowania w kapitałach podmiotów sektora niefinansowego.

Punktem wyjścia są odpowiednie pozycje bilansu wykorzystywane do obliczania funduszy własnych opisane w publikowanym i zbadanym sprawozdaniu finansowym. Uzgodnienie zostało przeprowadzone w odniesieniu do sprawozdania finansowego przygotowanego według stanu na koniec 2018 roku. Zbadane i uzgodnione sprawozdanie finansowe, również pod kątem funduszy własnych Banku, zostało zatwierdzone w dniu 24.06.2019 r. przez WZA SGB-Banku S.A. Sprawozdanie finansowe Banku jest jednostkowym sprawozdaniem finansowym.

Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym za rok 2018w zakresie funduszy własnych pod kątem regulacyjnym, zostały zaprezentowane tak, aby wszystkie elementy składowe wymagane we wzorze dotyczącym ujawniania informacji w okresie przejściowym były ujmowane osobno.

Dane dotyczące głównych właściwości i warunków odnoszących się do funduszy własnych i regulacyjnych funduszy własnych w Banku zaprezentowane zostały w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszej informacji.

Załącznik nr 1 dotyczy informacji w zakresie funduszy własnych, natomiast Załącznik nr 2 zawiera opis głównych cech instrumentów dłużnych, których emitentem jest SGB-Bank S.A.

6. Adekwatność kapitałowa

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania zakładającą wzrost posiadanych funduszy własnych i utrzymania na adekwatnym do funduszy własnych poziomie rozmiaru działalności obciążonej ryzykiem biorąc jednocześnie pod uwagę politykę wypłaty dywidend oraz ryzyko wynikające z konieczności dodatkowego zaangażowania kapitałowego w podmioty zależne. Ponadto Bank dąży do utrzymywania nieznaczającej skali działalności handlowej, w rozumieniu CRR. Bank utrzymuje sumę funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa wartość z następujących:

- 1) kapitał regulacyjny,
- 2) kapitał wewnętrzny.

W rocznych planach finansowych oraz planach perspektywicznych Bank uwzględnia gospodarowanie funduszami własnymi, mające na celu optymalny ich poziom niezbędny do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniając przewidywany poziom ryzyka. Wyodrębnia się dwie grupy wymogów kapitałowych:

- 1) kapitał regulacyjny (minimalny wymóg kapitałowy wyliczany zgodnie z procedurą Filaru I),
- 2) kapitał wewnętrzny (wewnętrzny wymóg kapitałowy szacowany zgodnie z procedurą Filaru II).

Za łączną kwotę ekspozycji na ryzyko przyjmuje się sumę łącznej kwoty ekspozycji na:

- 1) ryzyko kredytowe według metody standardowej;
- 2) ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego;
- 3) ryzyko walutowe według metody de minimis.
- 4) poziom wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego z uwzględnieniem poszczególnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie aktywów i zobowiązań pozabilansowych w poszczególnych klasach ekspozycji
Stan na dzień 31.12.2018. (w tys. zł)

KLASA EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ WAŻONA RYZYKIEM	WARTOŚĆ WYMOGU KAPITAŁOWEGO
Rządy i banki centralne	12 829 658	80 941	6 475
Samorządy terytorialne i władze lokalne	950 517	190 118	15 209
Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	4 189	1 479	118
Instytucje	1 766 961	612 568	49 005
Przedsiębiorcy	1 153 269	1 091 985	87 359
Detaliczne	1 277 403	774 166	61 933
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	1 473 010	1 328 066	106 245
Niewykonanie zobowiązania	347 552	779 387	62 351
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	141 780	212 670	17 014
Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	195 858	159 299	12 744
Ekspozycje kapitałowe	71 550	75 539	6 043
Inne ekspozycje	204 663	106 234	8 499
RAZEM	20 416 410	5 412 452	432 995

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowił kwotę 43 615 tys. zł.

Zę względu na nieznaczna skalę działalności walutowej nie wystąpiła w Banku konieczność wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

7. Informacje z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka

7.1 Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia. Informacja w zakresie ryzyka kredytowego do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

Bank zarządza ryzykiem kredytowym, w tym koncentracji w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji, wprowadzane i aktualizowane stosownymi Uchwałami Zarządu oraz decyzjami poszczególnych Wiceprezesów Zarządu.

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta; w ramach ryzyka kredytowego Bank wyróżnia następujące podkategorie ryzyka:

- 1) ryzyko koncentracji kredytowej (ryzyko koncentracji) – zagrożenie wynikające z nadmiernej koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących te samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub

zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku,

- 2) ryzyko rozliczenia/dostawy – ryzyko tego, że instrumenty dłużne, instrumenty kapitałowe, waluty obce i towary (z wyjątkiem transakcji odkupu i transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów) pozostaną nierozliczone po ustalonych datach rozliczenia/dostawy.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest:

- 1) ciągle ulepszanie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego, w tym jego dochodowość;
- 2) zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku poprzez stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego;
- 3) dostarczanie Zarządowi informacji o portfelu kredytowym, umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 4) zapewnienie skuteczności stosowanych technik redukcji ryzyka kredytowego;
- 5) zapobieganie spadkowi efektywności zabezpieczenia poprzez weryfikację wartości i płynności przyjętych zabezpieczeń, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu;
- 6) bieżąca weryfikacja i aktualizacja wartości zabezpieczeń kredytów, przestrzeganie limitów wskaźnika LtV i podejmowanie odpowiednich działań w przypadku wzrostu tego wskaźnika ponad określone limity.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest:

- 1) przestrzeganie limitów koncentracji wynikających z art. 395 CRR oraz 79a-79c ustawy Prawo bankowe;
- 2) ustalanie i przestrzeganie limitów Banku związanych z możliwością zbyt dużego zaangażowania Banku:
  - a) wobec poszczególnych klientów oraz grup powiązanych klientów,
  - b) w ten sam sektor gospodarki oraz wobec klientów prowadzących tę samą działalność,
  - c) w ten sam region geograficzny,
  - d) w tą samą kategorię ekspozycji,
  - e) w ten sam rodzaj zabezpieczenia oraz wobec zabezpieczeń oferowanych przez tego samego dostawcę zabezpieczenia,
  - f) w waluty obce;

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka inwestycji kapitałowych jest zachowanie bezpieczeństwa działania Banku przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu na kapitale Banku oraz spełnienie regulacyjnych wymogów kapitałowych.

Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota:

- w przypadku ekspozycji detalicznych przekracza 500 zł,
- w przypadku pozostałych klas ekspozycji przekracza 3.000 zł.

Tworząc rezerwy celowe od ekspozycji kredytowych oraz odpisy aktualizujące na należności związane z tymi ekspozycjami, zaklasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej”, lub „straconej”, Bank stosuje zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Należności z rozpoznaną utratą wartości, należy rozumieć jako ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych.

Należności bez utraty wartości, to ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii normalne i pod obserwacją. Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
  - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
  - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- 2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
  - a) terminowości spłaty kapitału i / lub odsetek,
  - b) sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika.

W przypadku, gdy Bank posiada więcej niż jedną ekspozycję kredytową wobec jednego dłużnika, wszystkie ekspozycje wobec tego dłużnika klasyfikuje się do najwyższej kategorii ryzyka spośród kategorii przypisanych tym ekspozycjom, przy czym:

- 1) zasady tej nie stosuje się w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa wynika z nabycia przez Bank czeków, weksli, gdzie ocenę ekonomiczno – finansową dłużnika można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno – finansowej wierzyciela,
- 2) zmiana klasyfikacji pożyczki i kredytu detalicznego nie wpływa na klasyfikację pożyczki i kredytu mieszkaniowego lub pożyczki i kredytu hipotecznego oraz zmiana klasyfikacji tych ekspozycji nie wpływa na zmianę klasyfikacji pożyczki i kredytu detalicznego,
- 3) zmiana klasyfikacji ekspozycji kredytowych związanych z działalnością gospodarczą nie wpływa na zmianę klasyfikacji pożyczek i kredytów detalicznych i kredytów mieszkaniowych oraz odwrotnie.

Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowych bez uwzględniania rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej w związku z restrukturyzacją zadłużenia.

Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych na koniec każdego miesiąca.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na należności związane z ekspozycjami kredytowymi w następujących wysokościach:

- 1) na kredyty i należności z nimi związane w kategorii „normalne” zaklasyfikowane do ekspozycji detalicznych i „pod obserwacją” co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 2) na kredyty i należności z nimi związane zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standardu” co najmniej 20% podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 3) na kredyty i należności z nimi związane zaklasyfikowane do kategorii „wątpliwe” co najmniej 50% podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 4) na kredyty i należności z nimi związane zaklasyfikowane do kategorii „stracone” 100% podstawy tworzenia rezerw celowych.

Podstawa tworzenia rezerw celowych na ekspozycje kredytowe i należności z nimi związane zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz do grupy „zagrożone”, z wyjątkiem ekspozycji zaliczanych do pożyczek i kredytów detalicznych, może być pomniejszona w zależności od indywidualnej oceny jakości zabezpieczeń o wartość przyjętych zabezpieczeń spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Dyspozycje o zmianach w klasyfikacji, gdy pod uwagę brane jest kryterium ekonomiczno – finansowe dłużnika lub wierzyciela, oraz wartości wymaganej rezerwy przekazywane są:

- w Centrali Banku przez komórki organizacyjne do Departamentu Rachunkowo-Sprawozdawczego,
- w Oddziałach do wyznaczonego pracownika (po uzyskaniu decyzji o zmianie klasyfikacji z BMT),

Za wycenę akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych odpowiedzialne jest Departament Rozwoju i Kontrolingu. Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące.

Dyspozycje dotyczące aktualizacji wartości akcji i udziałów przygotowuje DRK, a następnie przekazuje do Departamentu Rachunkowo - Sprawozdawczego, który odpowiedzialny jest dokonanie zmian w ewidencji księgowej.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, dostępne do sprzedaży oraz utrzymywane do terminu zapadalności, wycenia się odpowiednio według wartości rynkowej, wartości godziwej lub zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w wartości początkowej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i / lub o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zmiana stanu rezerw celowych i odpisów aktualizujących aktywa w 2018 roku *stan na dzień 31.12.2018 r (w zł)*

ZMIANA STANU REZERW CELOWYCH I ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH AKTYWA	SALDO NA POCZĄTEK OKRESU	UTWORZENIE W OKRESIE	ROZWIĄZANIE W OKRESIE	ODPISY WYKORZYSTANE / PRZENIESIENIA KSIĘGOWE	SALDO NA KONIEC OKRESU
SEKTOR FINANSOWY					
Należności normalne	0,00	34 671 851,90	34 671 851,90	0,00	0,00
Należności pod obserwacją	0,00	30 718,23	30 718,23	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	0,00	1 714 703,42	44 073,77	163,88	1 670 465,77
Należności wątpliwe	47,25	27 473,79	7 086,95	20 434,09	0,00
Należności stracone	5 034 142,88	8 052 525,52	782 237,92	-20 597,97	12 324 828,45
RAZEM	5 034 190,13	14 497 072,86	35 535 968,77	0,00	13 995 294,22
SEKTOR NIEFINANSOWY					
Należności normalne	224 734,82	2 371 041,89	2 802 920,89	-396 899,99	189 755,81
Należności pod obserwacją	579 211,28	910 058,84	1 159 310,94	-122 944,11	452 903,29
Należności poniżej standardu	8 192 735,57	15 970 729,53	21 260 682,32	-9 407 343,44	12 310 126,22
Należności wątpliwe	38 414 061,31	59 597 661,56	18 204 743,34	32 397 700,43	47 409 279,10
Należności stracone	256 855 702,44	300 183 586,19	108 315 854,47	62 047 037,52	386 676 396,64
RAZEM	304 266 445,42	379 033 078,01	151 743 511,96	84 517 550,41	447 038 461,06
SEKTOR BUDŻETOWY					
Należności normalne	0,00	50 639,88	50 639,88	0,00	0,00
Należności pod obserwacją	32 118,17	74 457,26	13 271,47	0,00	93 303,96
Należności poniżej standardu	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00
Należności wątpliwe	338,25	20 031,47	20 369,72	0,00	0,00
Należności stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	72 456,42	145 128,61	84 281,07	40 000,00	93 303,96
POZOSTAŁE REZERWY I ODPISY					
Majątek finansowy	9 439 072,57	3 325 000,00	0,00	9 432 157,57	3 331 915,00
Rzeczowe aktywa trwałe	117 822,89	0,00	0,00	0,00	117 822,89
Rzeczowe aktywa trwałe	67 401 293,66	0,00	0,00	0,00	67 401 293,66
Inne aktywa	7 052 215,14	17 904 562,75	2 880 806,78	5 355 390,03	16 720 581,08
Rezerwa na ryzyko ogólne	8 571 888,05	0,00	0,00	0,00	8 571 888,05
Rezerwy na zobowiązania finansowe	919 328,89	15 269 948,73	15 894 103,27	0,00	295 174,35
RAZEM REZERWY I ODPISY	402 874 713,17	460 174 790,96	206 138 671,85	99 345 098,01	557 565 734,27

Ekspozycje kredytowe wg wyceny bilansowej

stan na dzień 31.12.2018 (w tys. zł)

KLASA EKSPOZYCJI	STAN NA DZIEŃ 31.12.2018	ŚREDNIA KWOTA W OKRESIE 01.01.2018- 31.12.2018
Rządy i banki centralne	12 827 714	12 064 391
Samorządy terytorialne i władze lokalne	940 409	781 330
Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	4 104	3 916
Instytucje	1 756 491	1 754 912
Przedsiębiorcy	976 524	1 098 193
Detaliczne	1 250 250	1 371 993
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	1 436 128	1 450 266
Niewykonanie zobowiązania	347 473	544 284
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	141 780	177 900
Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	195 858	222 206
Ekspozycje kapitałowe	71 550	74 093
Inne ekspozycje	204 663	212 000
RAZEM	20 152 944	19 755 484

Struktura geograficzna należności zagrożonych

Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2018 r., zaprezentowana jest w poniższej tabeli w tys. złotych.

OBSZAR GEOGRAFICZNY	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI
Dolnośląskie	22 889,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	20 284,00
Ekspozycje detaliczne	2 605,00
Kujawsko-Pomorskie	47 981,00
Ekspozycje wobec samorządów	3 029,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	40 438,00
Ekspozycje detaliczne	4 514,00
Lubelskie	10 324,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	7 035,00
Ekspozycje detaliczne	3 289,00
Lubuskie	9 862,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 176,00
Ekspozycje detaliczne	686,00
Łódzkie	39 131,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	19 059,00
Ekspozycje detaliczne	20 072,00
Mazowieckie	123 192,00
Ekspozycje wobec instytucji	28,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	84 403,00
Ekspozycje detaliczne	38 761,00
Opolskie	654,00
Ekspozycje detaliczne	654,00
Podkarpackie	271,00
Ekspozycje detaliczne	271,00
Pomorskie	30 971,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	28 110,00
Ekspozycje detaliczne	2 861,00
Śląskie	28 599,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	25 719,00
Ekspozycje detaliczne	2 880,00
Warmińsko-Mazurskie	3 381,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 186,00
Ekspozycje detaliczne	195,00
Wielkopolskie	188 354,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	149 070,00
Ekspozycje detaliczne	39 284,00
Zachodniopomorskie	20 195,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 477,00
Ekspozycje detaliczne	16 718,00
RAZEM	525 804,00

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego w podziale na typ kontrahenta w złotych według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

TYP KONTRAHENTA - SEKTOR FINANSOWY	Wartość bilansowa brutto	Rezerwy celowe	Wartość bilansowa netto
Monetarne instytucje finansowe	2 085 585 976,37	5 034 142,88	2 080 551 833,49
Normalne	2 080 551 833,49	0,00	2 080 551 833,49
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	5 034 142,88	5 034 142,88	0,00
Pozostałe instytucje sektora finansowego	653 757 492,23	8 961 151,34	644 796 340,89
Normalne	625 302 894,82	0,00	625 302 894,82
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	28 454 597,41	8 961 151,34	19 493 446,07
RAZEM	2 739 343 468,60	13 995 294,22	2 725 348 174,38

Na należności od banków spółdzielczych składały się przede wszystkim udzielone kredyty i pożyczki oraz udzielone zabezpieczenia pieniężne.

Należności od banków komercyjnych zakwalifikowano w całości do kategorii „normalne” i obejmowały one należności bieżące oraz terminowe, a także udzielone zabezpieczenia pieniężne.

Prezentowana poniżej tabela zawiera strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w złotych w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2018 r.

TYP KONTRAHENTA - SEKTOR NIEFINANSOWY	Wartość bilansowa brutto	Rezerwy celowe	Wartość bilansowa netto
Przedsiębiorstwa	2 437 281 353,04	297 074 110,35	2 140 207 242,73
Normalne	1 729 587 186,70	11 395 044,75	1 718 192 141,95
Pod obserwacją	63 305 298,20	26 878,27	63 278 419,93
Zagrożone	644 388 868,14	285 652 187,33	358 736 680,85
Przedsiębiorcy indywidualni	453 051 933,75	73 575 946,92	379 475 986,80
Normalne	317 909 851,40	0,00	317 909 851,42
Pod obserwacją	6 853 194,22	43 317,50	6 809 876,71
Zagrożone	128 288 888,13	73 532 629,42	54 756 258,67
Osoby prywatne	372 026 447,58	25 803 898,33	346 222 549,38
Normalne	315 648 429,17	189 755,81	315 458 673,46
Pod obserwacją	16 073 680,46	219 251,71	15 854 428,78
Zagrożone	40 304 337,95	25 394 890,81	14 909 447,14
Rolnicy indywidualni	1 199 656 278,12	50 510 165,10	1 149 146 113,06
Normalne	1 051 168 855,99	0,00	1 051 168 856,01
Pod obserwacją	24 381 193,54	163 448,56	24 217 744,98
Zagrożone	124 106 228,59	50 346 716,54	73 759 512,07
Instytucje niekomercyjne działające	4 199 107,29	311 823,23	3 887 284,06
Normalne	3 812 183,23	0,00	3 812 183,23
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	386 924,06	311 823,23	75 100,83
RAZEM	4 466 215 119,78	447 275 943,93	4 018 939 176,03

Podstawę tworzenia rezerw celowych na należności zagrożone pomniejszono o przyjęte zabezpieczenia prawne wymienione w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Finansów

z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Po uwzględnieniu zabezpieczeń, określone przepisami prawa rezerwy celowe, zostały utworzone w wymaganej wysokości.

Strukturę zaangażowania Banku wobec **sektora budżetowego** w złotych w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2018 roku zaprezentowano w poniższej tabeli.

TYP KONTRAHENTA - SEKTOR BUDŻETOWY	Wartość bilansowa brutto	Rezerwy celowe	Wartość bilansowa netto
Institucje rządowe szczebla centralnego	9 021 417 543,65	0,00	9 021 417 543,65
Normalne	9 018 388 099,61	0,00	9 018 388 099,61
Pod obserwacją	0,00	0,00	0,00
Zagrożone	3 029 444,04	0,00	3 029 444,04
Institucje samorządowe	940 502 409,79	93 303,96	940 409 105,83
Normalne	932 599 732,23	0,00	932 599 732,23
Pod obserwacją	7 902 677,56	93 303,96	7 809 373,60
Zagrożone	0,00	0,00	0,00
RAZEM	9 961 919 953,44	93 303,96	9 961 826 649,48

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota kapitału ekspozycji kredytowych przeniesionych do ewidencji pozabilansowej wynosiła 176.512.183,95 zł, natomiast kwota odsetek w ewidencji pozabilansowej 158.250.006,26 zł.

Na podstawie podjętych decyzji, wartość umorzonych bilansowych i pozabilansowych ekspozycji kredytowych (spisanie w ciężar utworzonych rezerw celowych), stanowiła kwotę 20.711.481,15 zł, a wartość spisanych odsetek 23.086.282,07 zł.

W 2018 roku Bank dokonał sekurytyzacji aktywów na łączną kwotę 48.664.613,20 zł. Sekurytyzacja dotyczyła portfela należności zagrożonych, które w drodze sprzedaży przekazane zostały do funduszu sekurytyzacyjnego.

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności przedstawia poniższa tabela.

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności

Stan na dzień 31.12.2018 (w tys. zł)

OKRESY ZAPADALNOŚCI	KLASA EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ BILANSOWA ORAZ POZABILANSOWA NETTO
a-vista	Rządy i banki centralne	67 249,98
a-vista	Samorządy terytorialne i władze lokalne	7 350,00
a-vista	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	5,49
a-vista	Instytucje	23 644,01
a-vista	Przedsiębiorcy	57 264,86
a-vista	Detaliczne	266,31
a-vista	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	47,52
a-vista	Niewykonanie zobowiązania	10 102,86
a-vista	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
a-vista	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
a-vista	Ekspozycje kapitałowe	31,80
a-vista	Inne ekspozycje	96 334,67
	Razem	262 297,50
1-30 dni	Rządy i banki centralne	3 594 811,33
1-30 dni	Samorządy terytorialne i władze lokalne	0,00
1-30 dni	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	2 337,68
1-30 dni	Instytucje	400 425,06
1-30 dni	Przedsiębiorcy	63 931,21
1-30 dni	Detaliczne	7 824,46
1-30 dni	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	11 933,32
1-30 dni	Niewykonanie zobowiązania	0,00
1-30 dni	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	141 779,71
1-30 dni	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	195 858,10
1-30 dni	Ekspozycje kapitałowe	70 381,81
1-30 dni	Inne ekspozycje	108 327,96
	Razem	4 597 610,64
1-3 miesięcy	Rządy i banki centralne	69 924,32
1-3 miesięcy	Samorządy terytorialne i władze lokalne	0,00
1-3 miesięcy	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	0,59
1-3 miesięcy	Instytucje	190 367,87
1-3 miesięcy	Przedsiębiorcy	61 195,07

1-3 miesięcy	Detaliczne	24 229,41
1-3 miesięcy	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	48 372,35
1-3 miesięcy	Niewykonanie zobowiązania	7 834,36
1-3 miesięcy	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
1-3 miesięcy	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
1-3 miesięcy	Ekspozycje kapitałowe	0,00
1-3 miesięcy	Inne ekspozycje	0,00
Razem		401 923,97
3-6 miesięcy	Rządy i banki centralne	396 721,90
3-6 miesięcy	Samorządy terytorialne i władze lokalne	6 756,90
3-6 miesięcy	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	0,00
3-6 miesięcy	Instytucje	389 640,25
3-6 miesięcy	Przedsiębiorcy	88 482,45
3-6 miesięcy	Detaliczne	36 466,37
3-6 miesięcy	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	31 061,60
3-6 miesięcy	Niewykonanie zobowiązania	2 236,50
3-6 miesięcy	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
3-6 miesięcy	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
3-6 miesięcy	Ekspozycje kapitałowe	0,00
3-6 miesięcy	Inne ekspozycje	0,00
Razem		951 365,97
6-12 miesięcy	Rządy i banki centralne	190 493,08
6-12 miesięcy	Samorządy terytorialne i władze lokalne	38 985,40
6-12 miesięcy	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	11,22
6-12 miesięcy	Instytucje	304 337,01
6-12 miesięcy	Przedsiębiorcy	190 467,01
6-12 miesięcy	Detaliczne	60 738,85
6-12 miesięcy	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	106 142,31
6-12 miesięcy	Niewykonanie zobowiązania	18 299,08
6-12 miesięcy	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
6-12 miesięcy	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
6-12 miesięcy	Ekspozycje kapitałowe	0,00
6-12 miesięcy	Inne ekspozycje	0,00
Razem		909 473,96
1-3 lat	Rządy i banki centralne	1 937 309,03
1-3 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	108 993,24
1-3 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	245,9

1-3 lat	Instytucje	347 183,55
1-3 lat	Przedsiębiorcy	402 229,21
1-3 lat	Detaliczne	104 638,10
1-3 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	138 860,96
1-3 lat	Niewykonanie zobowiązania	20 617,35
1-3 lat	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
1-3 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
1-3 lat	Ekspozycje kapitałowe	1 136,36
1-3 lat	Inne ekspozycje	0,00
	Razem	3 061 213,70
3-5 lat	Rządy i banki centralne	2 444 043,72
3-5 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	114 593,90
3-5 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	653,17
3-5 lat	Instytucje	150,66
3-5 lat	Przedsiębiorcy	139 450,11
3-5 lat	Detaliczne	107 605,86
3-5 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	42 327,90
3-5 lat	Niewykonanie zobowiązania	10 254,45
3-5 lat	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
3-5 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
3-5 lat	Ekspozycje kapitałowe	0,00
3-5 lat	Inne ekspozycje	0,00
	Razem	2 859 079,77
5-10 lat	Rządy i banki centralne	3 962 113,46
5-10 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	408 374,50
5-10 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	726,18
5-10 lat	Instytucje	14 316,08
5-10 lat	Przedsiębiorcy	129 547,22
5-10 lat	Detaliczne	387 841,00
5-10 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	387 934,00
5-10 lat	Niewykonanie zobowiązania	128 693,90
5-10 lat	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
5-10 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
5-10 lat	Ekspozycje kapitałowe	0,00
5-10 lat	Inne ekspozycje	0,00
	Razem	5 419 546,34
10-20 lat	Rządy i banki centralne	170 382,73
10-20 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	240 414,83

10-20 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	293,25
10-20 lat	Instytucje	39 064,96
10-20 lat	Przedsiębiorcy	209 327,83
10-20 lat	Detaliczne	416 823,23
10-20 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	698 395,81
10-20 lat	Niewykonanie zobowiązania	144 404,05
10-20 lat	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
10-20 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
10-20 lat	Ekspozycje kapitałowe	0,00
10-20 lat	Inne ekspozycje	0,00
	Razem	1 919 106,69
powyżej 20 lat	Rządy i banki centralne	0,00
powyżej 20 lat	Samorządy terytorialne i władze lokalne	36 209,37
powyżej 20 lat	Ekspozycje wobec instytucji sektora publicznego	0,00
powyżej 20 lat	Instytucje	99 068,53
powyżej 20 lat	Przedsiębiorcy	3 281,82
powyżej 20 lat	Detaliczne	163 361,00
powyżej 20 lat	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	49 054,56
powyżej 20 lat	Niewykonanie zobowiązania	21 340,89
powyżej 20 lat	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
powyżej 20 lat	Jednostki uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
powyżej 20 lat	Ekspozycje kapitałowe	0,00
powyżej 20 lat	Inne ekspozycje	0,00
	Razem	372 316,17
	RAZEM	20 753 934,71

Struktura należności z rozpoznaną i nierozpoznaną utratą wartości oraz przeterminowanych

Struktura należności z rozpoznaną i nierozpoznaną utratą wartości oraz przeterminowanych w rozbiciu na ekspozycje kredytowe według stanu na dzień 31.12.2018 r. zaprezentowana jest w poniższej tabeli:

Stan na dzień 31.12.2018 (w zł)

<u>NALEŻNOŚCI</u>	31.12.2018
NORMALNE	
Należności w rachunku bieżącym	321 743 146
Inne należności bieżące	34 631 783
Lokaty	233 680 750
Kredyty	4 146 198 218
Korekta wartości	-22 922 982
Rezerwy celowe	-189 756
Odsetki	5 759 516
RAZEM	4 718 900 675
POD OBSERWACJĄ	
Należności w rachunku bieżącym	0
Inne należności bieżące	0
Lokaty	0
Kredyty	140 671 033
Korekta wartości	-1 204 452
Rezerwy celowe	-2 216 673
Odsetki	213 249
RAZEM	137 463 158
ZAGROŻONE	
Należności w rachunku bieżącym	0
Inne należności bieżące	0
Lokaty	0
Kredyty	848 773 902
Korekta wartości	-1 760 202
Rezerwy celowe	-458 720 630
Odsetki	109 069 211
RAZEM	497 362 281
RAZEM NALEŻNOŚCI	5 353 726 114

7.2 Ryzyko kredytowe kontrahenta

W ramach weryfikacji kapitału regulacyjnego na ryzyka Filaru I badaniu podlega poziom wzrostu kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem. Bank dokonuje pomiaru poziomu ryzyka kredytowego na podstawie wyniku testu warunków skrajnych wykonywanego na koniec każdego kwartału. Bank wylicza dodatkowy kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego według wyliczonej dodatkowej kwoty rezerw celowych wynikającej z prognozowanego przeklasyfikowania kredytów w kategorii normalnej i / lub pod obserwacją do kategorii zagrożonej w portfelu kredytowym niefinansowym. Kwota obliczona zgodnie z powyższym jest potencjalnym kosztem, jaki poniesie Bank i stanowi oszacowany dodatkowy kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kredytowego.

7.3 Ryzyko rynkowe

Bank definiuje ryzyko rynkowe jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku); ryzyko rynkowe dotyczy pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych; w przypadku Banku w ryzyku rynkowym wyróżnia się następujące podkategorie ryzyka:

- 1) ryzyko walutowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut,
- 2) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym – ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji zabezpieczających te pozycje); ryzyko to wynikające z działalności innej niż handlowa wynika z następujących źródeł:
  - niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych - ryzyko przeszacowania,
  - zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu Banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów - ryzyko bazowe,
  - opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych, np. opcja wcześniejszej spłaty - ryzyko opcji klienta,
  - zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości - ryzyko krzywej dochodowości;

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest:

- 1) prowadzenie działalności walutowej ukierunkowanej na:
  - a) obsługę banków spółdzielczych i ich klientów w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
  - b) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu walutowego;
- 2) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych lub podejmowanie działań ograniczających ekspozycję na ryzyko walutowe przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści z zawieranych transakcji;
- 3) prowadzenie polityki maksymalnie ograniczającej ekspozycję na ryzyko kursowe.

W zakresie ryzyka rynkowego na dzień 31.12.2018 r. wymóg kapitałowy z tytułu:

- ryzyka rynkowego wyniósł 0zł,
- ryzyka cen towarów wyniósł 0zł.

7.4 Ryzyko stopy procentowej

Bank identyfikuje ryzyko stopy procentowej w ramach ryzyka rynkowego.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) dążenie do utrzymania ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych wpływających negatywnie na sytuację finansową Banku na poziomie pozwalającym zachować zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych;
- 2) podejmowanie działań ograniczających ekspozycję na ryzyko stopy procentowej przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści wpływających na kształtowanie pożądanego poziomu wyniku finansowego;
- 3) utrzymywanie pozycji Banku na rynku instrumentów pochodnych obciążonych ryzykiem stopy procentowej na nieistotnym poziomie (Bank nie zakłada aktywnego uczestniczenia na rynku takich transakcji);
- 4) zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu dążenie do eliminacji zagrożeń nierównomierniej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- 1) analizę luki przeszacowania stopy procentowej;
- 2) symulacje zmian wyniku odsetkowego (uwzględniające ryzyko przeszacowania, bazowe, krzywej dochodowości i opcji klienta);
- 3) analizę zmian wartości ekonomicznej Banku wykorzystującą metodę duration (metodę duracji zmodyfikowanej);
- 4) wyznaczanie kosztu zamknięcia;
- 5) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje bilansowe wrażliwe na zmianę stopy procentowej oraz pozycje pozabilansowe, którym przypisana jest stopa procentowa (transakcje typu FRA, IRS). W badaniu uwzględnia się wcześniejsze spłaty kredytów, wykup obligacji komercyjnych przed terminem płatności oraz zerwania depozytów przed upływem terminu płatności, o ile zdarzenia te osiągną znaczący poziom.

Pomiar ryzyka stopy procentowej jest wykonywany raz na miesiąc według stanu na ostatni dzień miesiąca (jeśli zachodzi taka konieczność również ad-hoc) i raportowany Zespołowi ALCO (miesięcznie) oraz Zarządowi i Radzie Nadzorczej (kwartalnie).

Poniżej zaprezentowano wyniki testów warunków skrajnych dotyczące ryzyka stopy procentowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.:

- w zakresie wpływu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość wyniku odsetkowego uwzględniającej ryzyko przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta;
- w zakresie wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku.

Zmiana	Zmiana wyniku odsetkowego w ciągu roku w tys. zł	% FW	Zmiana wartości ekonomicznej Banku w tys. zł	% FW
+ 200 pb	-55 350	-7,52%	-203 310	-27,63%
- 200 pb	2 005	0,27%	226 440	30,77%

7.5 Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne. Celem strategicznym jest także automatyzacja procesów realizowanych w Banku w celu redukcji ryzyka wynikającego z błędów ludzkich oraz wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania tym ryzykiem.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych, w tym również technologicznych, wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Bank klasyfikuje ryzyka i wynikające z nich zdarzenia operacyjne, które mogą skutkować wystąpieniem strat finansowych następująco:

- 1) poziom 1 – to podział zdarzeń na 7 głównych kategorii:
  - a) oszustwa wewnętrzne,
  - b) oszustwa zewnętrzne,
  - c) zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy,
  - d) klienci, produkty i praktyki operacyjne,
  - e) szkody związane z aktywami rzeczowymi,
  - f) zakłócenia działalności banku i awarie systemów
  - g) wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.
  - h) kolejne poziomy są uszczegółowieniem poprzednich powyższych kategorii.

Bank obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę wskaźnika bazowego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym utrzymywanie poziomu tego ryzyka w granicach wyznaczonego apetytu na ryzyko.

Za bieżące identyfikowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego odpowiadają wszyscy pracownicy Banku.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- 1) wszystkie obszary działalności Banku, w tym również powierzanie czynności podmiotom zewnętrznym;
- 2) podmioty zależne powiązane bezpośrednio z Bankiem;
- 3) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego (z wykorzystaniem m.in. map ryzyka, bazylejskich macierzy ryzyka, samooceny ryzyka operacyjnego dokonywanej dla procesów, produktów, projektów i systemów),
- 4) monitorowanie i kontrolowanie poziomu ryzyka operacyjnego poprzez:
  - a) system raportowania incydentów oraz zdarzeń rzeczywistych i strat z nimi związanych,
  - b) analizę stopnia realizacji Kluczowych Wskaźników Ryzyka, w tym wartości progowych sum strat dla danego rodzaju zdarzenia,
  - c) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
  - d) sposoby przeciwdziałania ryzyku występującemu i prognozowanemu w działalności Banku.

Za monitorowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu tego ryzyka odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Bankowego.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym Zarząd powołał Komitet Ryzyka Operacyjnego.

Ogólny profil ryzyka, na podstawie przeprowadzonej w Banku samooceny ryzyka, określają w wymiarze:

- 1) strukturalnym – rodzaje zagrożeń oraz procesy kluczowe;
- 2) skali – potencjalna i rzeczywista wielkość strat oraz stopień wykorzystania KRI, w tym wartości progowych sum strat dla danego rodzaju zdarzenia.

Bank dąży do ograniczania narażenia na straty rzeczywiste poprzez:

- 1) wypracowanie struktury organizacyjnej pozwalającej na nadzorowanie i kontrolowanie ryzyka w sposób nieskomplikowany oraz skutecznego systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) wprowadzanie dobrze przygotowanych zmian organizacyjnych i strategicznych, które nie zakłócają działalności Banku;
- 3) oferowanie typowych produktów i usług bankowych;
- 4) dążenia do niskiej awaryjności systemów informatycznych;
- 5) niskiej rotacji na stanowiskach kluczowych w Banku;
- 6) ograniczanie wpływu ryzyka podmiotów zależnych na ryzyko Banku;
- 7) odpowiednie przygotowanie na niespodziewane zdarzenia zewnętrzne, tj. przerwy w dostawie prądu (stosowanie agregatów prądotwórczych), powódź, pożar (stosowanie ubezpieczeń);
- 8) objęcie wszystkich krytycznych procesów biznesowych planami awaryjnymi zapewniającymi ich ciągłą realizację;
- 9) wyodrębnienie procesów o kluczowym znaczeniu dla strategii biznesowej oraz strategii zarządzania ryzykiem i ustanowienia działań ograniczających ryzyko występujące w tych procesach;

- 10) ustalenie działań ograniczających ryzyko w procesach, dla których poziom ryzyka określono jako bardzo wysoki;
- 11) dążenie do automatyzacji wykonywanych czynności i brak stosowania skomplikowanych modeli do pomiaru ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym uwzględnienia identyfikowanie powiązania zdarzeń ryzyka operacyjnego z pozostałymi obszarami ryzyka, w tym w szczególności z ryzykiem kredytowym, rynkowym, strategicznym, reputacji, braku zgodności oraz ryzykiem bezpieczeństwa.

Bank, w celu określenia tolerancji na ryzyko operacyjne, wyznaczył Kluczowe Wskaźniki (KRI) i określił dla nich stosowne limity, podlegające okresowemu sprawozdawaniu.

Bank, ustala akceptowalny ogólny poziom ryzyka operacyjnego określając wartości progowe sum strat dla danego rodzaju zdarzenia:

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Wartość progowa jako % wymogu kapitałowego na RO
1	Oszustwo wewnętrzne	1
2	Oszustwo zewnętrzne	2
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,5
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	2
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	1
6	Systemy	1
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	2

W przypadku przekroczenia ustalonej wartości limitu/progu Bank podejmuje następujące działania:

- 1) akceptacja ryzyka – świadome niepodjęcie działań pozwalających na ograniczenie prawdopodobieństwa wystąpienia lub skutków zmaterializowania się danego zagrożenia, wraz z ewentualnym zgromadzeniem środków na pokrycie strat związanych z tym ryzykiem;
- 2) ograniczanie ryzyka – wprowadzanie mechanizmów pozwalających na ograniczanie ryzyka, w tym wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących funkcjonowanie poszczególnych obszarów działalności Banku (w szczególności w zakresie systemów, produktów, procesów) oraz wydawanie wszelkiego rodzaju rekomendacji wpływających na minimalizację ryzyka;
- 3) unikanie ryzyka – niepodjęcie żadnych działań, z którymi wiąże się dane zagrożenie;
- 4) transferowanie ryzyka – przeniesienie części lub całości ryzyka związanego z danym zagrożeniem na podmiot zewnętrzny:
  - a) zlecenie wykonywania czynności na zewnątrz (outsourcing),
  - b) stosowanie ubezpieczeń.

Na bazie informacji zarejestrowanych w systemie wspierającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym należy stwierdzić, że w 2018 roku Bank nie zidentyfikował znaczących zdarzeń wewnętrznych,

tj. zdarzeń rzeczywistych, które wygenerowały dla Banku stratę rzeczywistą (przed odzyskiem) w wysokości powyżej 100 tys. zł.

W roku 2018 wartości progowe sum strat dla danego rodzaju ryzyka mieściły się w ustalonym apetycie na ryzyko operacyjne.

7.6 Informacje w zakresie ryzyka kredytowego do wyliczenia kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

W 2018 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych.

Zestawienie wartości ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenie funduszy własnych sporządzone według stanu na dzień 31.12.2018 r., przedstawia poniższa tabela.

Stan na dzień 31.12.2018 (w tys. zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Wartość po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka
Rządy i banki centralne	12 409 287,82	12 833 049,54
Samorządy terytorialne i władze lokalne	961 678,13	961 678,13
Podmioty sektora publicznego	2 262,02	4 273,49
Instytucje	2 119 751,46	1 808 197,99
Przedsiębiorcy	1 400 302,90	1 345 176,79
Detaliczne	1 347 635,24	1 309 794,59
Zabezpieczone na nieruchomościach	1 514 130,34	1 514 130,34
Przeterminowane	368 966,29	347 713,33
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	141 779,71	141 779,71
Instytucje zbiorowego inwestowania	195 858,10	195 858,10
Ekspozycje kapitałowe	71 549,97	71 549,97
Pozostałe podmioty	204 662,63	204 662,63
RAZEM	20 737 864,61	19 389 952,10

7.7 Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

W 2018 roku nie wystąpiły pozycje nie uwzględnione w portfelu handlowym.

7.8 Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Na 31 grudnia 2018 r. fundusze własne SGB-Banku S.A. wyniosły 735 880,0 tys. zł i były niższe od stanu na koniec roku 2017 o 169 166,2 tys. zł. Spadek funduszy własnych wynikał w głównej mierze, z poniesionej straty za 2018 rok (147 474,3 tys. zł) oraz ze spadku zobowiązań podporządkowanych (o 21 827,3 tys. zł) i obligacji długoterminowych (o 4 952,5 tys. zł) w wyniku ich amortyzacji. Ponadto fundusze zmniejszyły się w wyniku wzrostu wartości niematerialnych i prawnych, które korygują poziom funduszy własnych (o 2 240,5 tys. zł) oraz korekty funduszy własnych z tytułu AVA dotyczącej ostrożnej wyceny aktywów wycenianych według wartości godziwej (o 2 061,1 tys. zł). Wzrost w pozycjach kapitału zapasowego i rezerwowego wynikał z przekazania na kapitały zysku za rok 2017, natomiast wyższa wartość funduszu z aktualizacji wyceny wg stanu na

31.12.2018 r. (o 5 873,8 tys. zł) spowodowana była wzrostem wartości w wyniku wyceny instrumentów finansowych i kapitałowych odnoszonej na ten funduszu.

Łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 12,34% i w stosunku do stanu z poprzedniego roku spadł o 2,28 pp. Wskaźnik dźwigni wyniósł 2,95% i r/r spadł o 0,86 pp

7.9 Ryzyko płynności

Bank definiuje ryzyko płynności jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat; w ramach ryzyka płynności Bank wyodrębnia następujące podkategorie ryzyka:

- 1) ryzyko płynności śróddziennej,
- 2) ryzyko finansowania,
- 3) ryzyko koncentracji płynności.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest:

- 1) zabezpieczenie płynności Banku i zapewnienie płynności zrzeszonych banków spółdzielczych;
- 2) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 3) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności;
- 4) minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności;
- 5) zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych, oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji;
- 6) minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości;
- 7) optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza w zakresie:
  - 1) sprawowania nadzoru nad zgodnością polityki Banku oraz podejmowania ryzyka płynności adekwatnego do przyjętej strategii i planu finansowego;
  - 2) zatwierdzania Planu pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.
2. Zarząd w zakresie:
  - 1) zarządzania ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej;
  - 2) opracowania, wprowadzenia w życie oraz aktualizacji pisemnych zasad zarządzania ryzykiem płynności;
  - 3) zorganizowania skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności oraz monitorowania efektywności tego procesu.

- 4) zatwierdzania poziomu limitów ograniczających narażenie Banku na ryzyko płynności,
  - 5) opracowania struktury organizacyjnej Banku odpowiadającej profilowi działania Banku, która będzie wprowadzała podział realizowanych zadań w zakresie zarządzania płynnością, zapewniający niezależność pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank;
  - 6) przejrzystości działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną dotyczącą zarządzania ryzykiem płynności, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i ocenę sytuacji finansowej.
3. Wybrane jednostki i komórki Banku, którym przypisano do realizacji następujące zadania:
- 1) Departament Skarbu – utrzymywanie śróddziennej, bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku;
  - 2) Departament Rozliczeń – realizacja czynności operacyjnych związanych z utrzymywaniem płynności śróddziennej;
  - 3) Departament Ryzyka Bankowego – identyfikowanie, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka płynności;
  - 4) Komitet/ Zespół Zarządzania Aktywami i Pasywami SGB-Banku S.A. – mający charakter organu opiniotwórczego i doradczego Zarządu – ocena aktualnej i planowanej pozycji płynności płatniczej Banku;
  - 5) Departament Rachunkowo-Sprawozdawczy – wyliczanie nadzorczych norm płynności długoterminowej oraz osadu na depozytach, rozliczanie operacji dokonywanych przez komórki i jednostki organizacyjne Banku, mające wpływ na poziom płynności, wyliczanie wskaźnika LCR w układzie skonsolidowanym oraz indywidualnym oraz wskaźnika NSFR, sprawozdawanie wymogów dotyczących pokrycia płynności oraz stabilności finansowania netto;
  - 6) Departament Planowania i Kontrolingu – utrzymywanie i modyfikowanie mechanizmu cen transferowych funduszy, ustalanie limitów zaangażowań i limitów rozliczeniowych w poszczególnych bankach komercyjnych (limity te nie dotyczą zrzeszonych banków spółdzielczych i NBP), opracowywanie w terminach sporządzania planów finansowych Banku długoterminowych planów pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.

Za depozyty stabilne przyjmuje się depozyty, które w ujęciu łącznym wykazują na przestrzeni lat jedynie nieznaczne wahania. Bank może polegać na tych depozytach przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności.

Z uwagi na specyfikę Banku, jako banku zrzeszającego, podstawowe źródło finansowania aktywów Banku stanowią depozyty zrzeszonych banków spółdzielczych, deponowane w Banku na podstawie uregulowań zawartych w Umowie Zrzeszenia. Przyjmuje się, iż depozyty banków spółdzielczych stanowią podstawę wyznaczania depozytów stabilnych, wchodzących w skład środków obcych stabilnych.

Stabilność depozytów badana jest w podziale na:

- 1) depozyty sektora finansowego – banków spółdzielczych;
- 2) depozyty sektora niefinansowego w podziale na:
  - a) depozyty osób fizycznych;
  - b) depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych.

Szczegółowo metodologię badania stabilności depozytów, ich odnawialności i zrywalności określa obowiązująca w Banku instrukcja badania stabilności depozytów oraz sporządzania i urealniania luki płynności.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. źródła finansowania SGB-Banku S.A. prezentowały się następująco:

Źródła finansowania działalności (w tys. zł)

Lp.	Podstawowe źródła finansowania działalności	Stan na 31-12-2018 (w tys. zł)	Struktura w %
1	operacje z NBP	0	0,00%
2	depozyty BS, w tym:	18 286 438	89,53%
	<i>rach. bieżące i terminowe</i>	16 462 811	80,60%
	<i>Minimum Depozytowe</i>	1 823 627	8,93%
3	baza depozytowa, w tym:	657 467	3,22%
	<i>depozyty osób fizycznych</i>	247 103	1,21%
	<i>depozyty poz. podmiotów niefin.</i>	410 363	2,01%
4	depozyty inst. samorząd.	23 838	0,12%
5	depozyty podm. sekt. finansowego z wyłączeniem dep. BS	389 642	1,91%
6	kredyty i pożyczki otrzymane	202	0,00%
7	własne papiery wartościowe	162 347	0,79%
8	dłużne papiery wartościowe	42 000	0,21%

Zadania związane z zarządzaniem operacyjnym płynnością, tj. utrzymywaniem śróddziennej, bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku, wykonuje DSK. Zadania związane z zarządzaniem ryzykiem płynności, tj. identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku, wykonuje DRB.

W celu sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych zabezpieczających bufor płynności, które na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiły 9 444 mln zł.

Zestawienie aktywów nieobciążonych (w tys. zł)

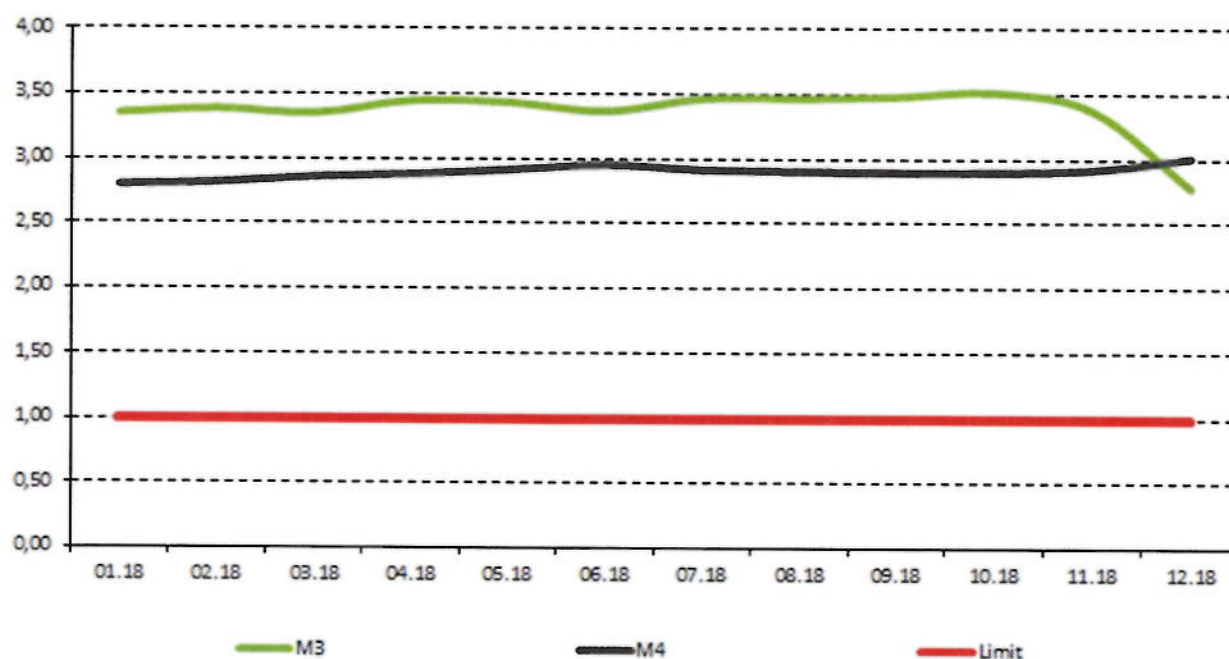
Wyszczególnienie	Stan na 31 grudzień 2018	Redukcja (w %)	Wartość możliwa do uzyskania
Aktywa nieobciążone	9 443 703		8 447 653
środki w kasie ponad pogotowie kasowe	7 001	100%	7 001
środki na rb w NBP ponad rezerwę	90	100%	90
bony pieniężne	875 190	100%	875 190
stan rachunków NOSTRO umniejszony o osad	135 522	100%	135 522
obligacje stało-kuponowe	3 153 804		2 681 388
<i>w portfelu "do terminu zapadalności"</i>	2 878 966	85%	2 447 122
<i>w portfelu "dostępne do sprzedaży"</i>	274 837	85%	234 267
<i>w portfelu "przeznaczone do obrotu"</i>	0	85%	0
obligacje zmienne-kuponowe	4 994 681		4 505 289
<i>w portfelu "do terminu zapadalności"</i>	4 481 542	90%	4 043 464
<i>w portfelu "dostępne do sprzedaży"</i>	513 139	90%	461 825
środki na rachunku Minimum Depozytowego SGB	49 128	100%	49 128
aktywa płynne gwarantowane przez Skarb Państwa (obligacje drogowe, środki BGK)	228 287	85%	194 044

Konieczny do utrzymania przez Bank poziom bufora płynności na dzień 31-12-2018 r. wynosił 7 877 219 tys. zł, w tym:

- a) część podstawowa bufora – 7 124 271 tys. zł,
- b) część uzupełniająca bufora – 752 948 tys. zł.

Nadzorcze miary płynności długoterminowej Banku w całym 2018 r. kształtowały się powyżej wyznaczonych minimalnych limitów.

Nadzorcze miary płynności długoterminowej w 2018 r.

Nadzorcze miary płynności długoterminowej na dzień 31.12.2018 r.

Symbol miary	Nazwa	Wartość
M3	współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	2,77
M4	współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	3,01

Wymóg dotyczący pokrycia płynności LCR w ujęciu indywidualnym na koniec grudnia 2018 r. ukształtował się na poziomie 178% - od roku 2017 Bank, podobnie jak pozostali uczestnicy IPS SGB, został zwolniony przez KNF z obowiązku indywidualnego utrzymywania wskaźnika. Bank zatem obowiązany był utrzymywać jedynie wewnętrzny limit wskaźnika LCR ustanowiony w ramach Umowy Systemu Ochrony SGB na poziomie 80%.

Wskaźnik LCR (układ dzienny)

Wyznaczony na koniec 2018 roku zagregowany wskaźnik LCR w oparciu o łączne dane wszystkich Uczestników Systemu Ochrony SGB wyniósł 266%.

Wskaźniki urealnionej luki płynności według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawiają się następująco:

Wskaźniki luki do 3 m-cy (w tys. zł)

31 gru 18	<= 1W	> 1W <= 1M	> 1M <= 3M
AKTYWA RAZEM	10 255 915	111 470	434 155
PASYWA RAZEM	957 451	26 888	44 520
LUKA	9 298 465	84 582	389 635
LUKA SKUMULOWANA	9 298 465	9 383 046	9 772 681
Wskaźnik płynności (w przedziałach)	10,71	4,15	9,75
Wskaźnik płynności ogółem	10,71	10,53	10,50

SGB-Bank S.A. posiada również inne dodatkowe źródła finansowania w sytuacji awaryjnej, które na dzień 31.12.2018 r. wynosiły 1 078 035 tys. zł.

Inne dodatkowe źródła finansowania (w tys. zł)

Lp.	Inne dodatkowe źródła finansowania (w tys. zł)	1 078 035
1	jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	195 872
2	certyfikaty inwestycyjne (oprócz FIZAN restrukturyzacyjnego)	14 685
3	pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57 420
4	lokata płynnościowa złożona przez Bank ze środków Minimum Depozytowego	148 343
5	potencjalna wielkość pożyczek możliwych do pozyskania z rynku międzybankowego	147 000
6	kredyt refinansowy z NBP	514 715

W ramach pomiaru ryzyka płynności przeprowadzane są kwartalnie następujące testy warunków skrajnych:

- 1) wrażliwości – w oparciu o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności oraz badana jest zdolność Banku do obsługi gotówkowej oraz bezgotówkowej klientów;
- 2) scenariuszowe – w oparciu o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności, wyznaczany jest poziom tolerancji na ryzyko płynności (3 opracowane scenariusze sytuacji kryzysowych);
- 3) odwrócone – w oparciu o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Transfer płynności w sytuacjach kryzysowych w ramach zrzeczenia objętego IPS uzależniony jest od decyzji i szybkości reakcji na sytuację kryzysową ze strony organu zarządzającego IPS.

W celu ograniczania ryzyka płynności wprowadzono szereg limitów, pozwalających na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.

W trybie dziennym raportowane są następujące limity:

- 1) regulacyjne,
- 2) określające poziom środków na rachunku bieżącym w DSP NBP,
- 3) zaangażowania Banku w bankach komercyjnych,
- 4) dilerskie,
- 5) aktywa nieobciążone i wymagany minimalny poziom bufora płynności.

W trybie tygodniowym monitorowany jest maksymalny okres obsługi klienta.

W trybie dekadowym monitorowane są limity luki niedopasowania.

W trybie miesięcznym monitorowane są następujące limity:

- 1) luki niedopasowania,
- 2) poziomu koncentracji dużych zaangażowań Banku,
- 3) zobowiązań pozabilansowych,
- 4) poziomu długoterminowych aktywów.

8. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie zarządzania ryzykiem i systemem kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, bank zobowiązany jest do podawania do publicznej wiadomości informacji dotyczących polityki wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w SGB-Banku S.A. Kwestia zmiennych składników wynagrodzeń unormowana została także w CRR.

Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w SGB-Banku S.A. zatwierdzona przez Radę Nadzorczą i wprowadzona Uchwałą nr 375/2018 Zarządu SGB-Banku S.A. w Poznaniu z dnia 13.11.2018 roku, określa zasady ustalania, przyznawania, monitorowania oraz wypłaty w formie gotówkowej zmiennego składnika wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka. Wysokość zmiennego składnika wynagrodzenia ustala się na podstawie obowiązujących w Banku zasad kształtowania wynagrodzenia danej osoby mającej istotny wpływ na profil ryzyka, w części wykraczającej poza stały składnik wynagrodzenia tej osoby.

Wypłata zmiennego składnika wynagrodzenia następuje po dokonaniu oceny pracownika. Oceny indywidualnych efektów pracy dokonuje się na podstawie obowiązujących w Banku zasad kształtowania wynagrodzenia danej osoby objętej Polityką, w części wykraczającej poza stały składnik wynagrodzenia tej osoby. Ocena wyników oparta jest o dane z trzech ostatnich lat obrotowych, jednakże w przypadku osób objętych Polityką przez okres krótszy, podstawą oceny jest okres posiadania przez tę osobę statusu osoby mającej istotny wpływ na profil ryzyka.

Stosując zasadę proporcjonalności, zmienne składniki wynagrodzenia wypłaca się w pełnej wysokości po ich przyznaniu, przy uwzględnieniu zasad określonych w Polityce, po dokonaniu oceny wyników finansowych Banku i efektów pracy osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Jeżeli kwota przyznanego zmiennego składnika wynagrodzenia przekracza w danym roku kwotę 10.000,00 EURO zmienny składnik dzieli się na część podlegającą odroczeniu (40%) oraz część niepodlegającą odroczeniu (60%). Część zmiennego składnika wynagrodzenia podlegająca odroczeniu jest wypłacana z dołu, w trzech równych transzach rocznych, z których pierwsza jest płatna po zamknięciu ponownej oceny dokonywanej w roku kalendarzowym, następującym po roku wypłaty zmiennego składnika wynagrodzenia w części niepodlegającej odroczeniu.

Podstawę przyznania do wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia stanowi ocena wyników finansowych banku i efektów pracy.

Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka obejmuje w SGB-Banku S.A. osoby pełniące następujące funkcje:

- Członków Rady Nadzorczej
- Członka Zarządu Banku, niezależnie od funkcji pełnionej w tym organie; za Członka Zarządu uznaje się osobę, która wchodziła w skład Zarządu w roku objętym oceną, niezależnie od

długości trwania okresu sprawowania mandatu, tj. niezależnie od tego, czy dany okres sprawowania mandatu obejmował rok objęty oceną, czy część tego roku,

- Dyrektorów Departamentów/Biur.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny Zarządu; w pozostałych przypadkach oceny pracowników dokonuje Zarząd. Wysokość zmiennego składnika wynagrodzenia Członka Zarządu za okres danego, pełnego roku kalendarzowego ustala się jako określony procent zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok i dzieli się pomiędzy Członków Zarządu proporcjonalnie do wynagrodzenia zasadniczego, które dany Członek Zarządu osiągnął w roku objętym oceną. Wysokość zmiennego składnika wynagrodzenia Członka Zarządu nie może przekroczyć 15% wynagrodzenia zasadniczego.

Oceniając efekty pracy Członka Zarządu, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę jego zaangażowanie w realizację powierzonych mu zadań oraz szczególne osiągnięcia w okresie podlegającym ocenie.

Kryteriami oceny efektów pracy Członka Zarządu są:

- jakość portfela kredytowego z uwzględnieniem udziału kredytów zagrożonych w portfelu,
- realizacja planu finansowego, w tym osiągnięcie w danym roku wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 95% planowanego wyniku,
- realizacja przyjętej Strategii Banku oraz Strategii Spółdzielczej Grupy Bankowej w zakresie odpowiedzialności Banku.

Łączne wynagrodzenie wypłacone Członkom Zarządu oraz osobie pełniącej funkcję Głównego Księgowego wynosiło na dzień 31 grudnia 2018 roku 2.509.728,94 zł a w przypadku pozostałych osób objętych polityką wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka wynosiło 3.342.952,35 zł.

Łączna wartość wynagrodzeń wypłacona w 2018 r. osobom objętym polityką stanowiła kwotę 5.852.681,29 zł, z czego:

- wynagrodzenie stałe to kwota 4.836.164,76 zł,
- wynagrodzenie zmienne to kwota 302.757,70 zł.
- ekwiwalenty i odprawy wypłacone byłym członkom Zarządu stanowiące kwotę 713.758,83 zł.

Zarówno wynagrodzenie w części stałej, jak i wynagrodzenie w części zmiennej przekazywane jest w terminach płatności na rachunki osobiste wskazane przez osoby objęte polityką.

Na koniec 2018 r wartość wynagrodzeń z odroczonym terminem wypłaty stanowiła kwotę 65.971,99 zł. Ponadto w 2018 roku Bank wypłacił kwotę 56.317,99 zł stanowiącą należność wobec osób, z którymi rozwiązano umowę o pracę, a byli objęci polityką zmiennych wynagrodzeń, z czego 34.517,99 zł to część przyznana, która zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami została odroczone z wypłatą na kolejne okresy sprawozdawcze.

SGB-Bank Spółka Akcyjna
60-462 Poznań, ul. Szarych Szeregów 23a
16100006 (1)

WICEPREZES

Karol WOLNIAKOWSKI

PREZES ZARZĄDU

Mirosław SKIBA

WICEPREZES

Andrzej CHMIELECKI

Załącznik nr I

Ujawniania informacji na temat funduszy własnych

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Kwoty ujęte przed przyjęciem rozporządzenia nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w rozporządzeniu nr 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	313 628 888	299 133 032
	w tym: instrument typu 1	313 628 888	257 989 588
	w tym: instrument typu 2		41 143 444
	w tym: instrument typu 3		
2	Zyski zatrzymane	0	-50 350 767
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	401 803 873	344 573 509
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	72 845 763	64 273 875
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	0	Nie dotyczy
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 roku.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
5a.	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	Nie dotyczy	Nie dotyczy
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	638 743 103	657 629 649
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-38 728 054	-27 775 130
9	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy

10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	Nie dotyczy	Nie dotyczy
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji	Nie dotyczy	Nie dotyczy
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	0	-451 900
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	Nie dotyczy	Nie dotyczy
24	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty (instrumenty dłużne)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty (instrumenty kapitałowe)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku (instrumenty dłużne)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku (instrumenty kapitałowe)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26b	Kwota, którą należy odjąć lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Kwalifikowane odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-38 728 054	-28 227 030
29	Kapitał podstawowy Tier I	600 015 049	629 402 619

30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	Nie dotyczy	Nie dotyczy
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
38	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier 1 pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z kwotami określonymi w CRR	11 416 918	0
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier 1 w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier 1 w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie strat itp.	0	Nie dotyczy
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy

	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
41c.	Kwota, którą trzeba odjąć lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtry dla niezrealizowanych strat	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtry dla niezrealizowanych zysków	Nie dotyczy	Nie dotyczy
42	Kwalifikowane odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II Banku (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	11 416 918	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	11 416 918	0
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	611 431 967	629 402 619
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	98 750 736	118 771 971
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018	Nie dotyczy	Nie dotyczy
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	Nie dotyczy	Nie dotyczy
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	Nie dotyczy	Nie dotyczy

50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	8 571 888	0
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	98 750 736	118 771 971
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
54a	W tym: nowe udziały kapitałowe nie będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
54b	W tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem nr 575/2013	17 125 376	0
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie strat itp.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia nr 575/2013	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach dokonywanych w kapitale innych podmiotów sektora finansowego, itd.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
56c	Kwota, którą trzeba odjąć lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtry dla niezrealizowanych strat	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: filtry dla niezrealizowanych zysków	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym:.....		
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	25 697 264	0
58	Kapitał Tier II	124 448 000	118 771 971
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	735 879 967	748 174 590

59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania – kwoty rezydualne określone w CRR	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I – aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po odliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I – np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II – np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	5 412 450 183,00	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,07	
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,26	
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,35	

64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	Nie dotyczy	Nie dotyczy
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	Nie dotyczy	Nie dotyczy
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	600 015 049	
69	[nieistotne w przepisach unijnych]	Nie dotyczy	Nie dotyczy
70	[nieistotne w przepisach unijnych]	Nie dotyczy	Nie dotyczy
71	[nieistotne w przepisach unijnych]	Nie dotyczy	Nie dotyczy
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	32 243 738	
73	Posiadane przez Bank bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	5 984 026	
74	Zbiór pusty w UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy

75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	8 571 888	
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	74 470 404	
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów	Nie dotyczy	Nie dotyczy
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Nie dotyczy	Nie dotyczy
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	100%	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	17 125 376	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	Nie dotyczy	Nie dotyczy

85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Załącznik nr 2

Nazwa	Kwota nominalna	Wartość uwzględniona w bilansie	Data emisji	Pierwszy dzień amortyzacji	Data zapadalności	Liczba dni w okresie	Dzienna kwota amortyzacji	Zamortyzowana kwota (spośród aktywów zobowiązań)	Kwota pożyczek zaliczona do funduszy własnych
BPW A	34 700 000,00	0,00	26.11.2008	27.11.2010	26.11.2015	1826	19 003,29	0,00	0,00
BPW B	22 000 000,00	0,00	27.11.2009	28.11.2011	27.11.2016	1827	12 041,60	0,00	0,00
BPW A MR	13 200 000,00	0,00	30.03.2009	31.03.2009	30.03.2014	1826	7 228,92	0,00	0,00
BPW C	20 600 000,00	20 600 000,00	14.12.2012	2014.12.15	14.12.2019	1826	11 281,49	16 674 041,62	3 925 958,38
BPW D	46 031 000,00	46 031 000,00	13.11.2013	14.11.2016	13.11.2021	1826	25 208,65	19 612 331,87	26 418 668,13
BPW E	35 849 000,00	35 849 000,00	14.10.2015	2015.10.16	15.10.2020	1827	19 621,78	23 016 353,04	12 832 646,96
BPW F	49 867 000,00	49 867 000,00	27.09.2017	2019.09.28	27.09.2024	1826	27 309,42	0,00	49 867 000,00
A1 2011	10 000 000,00	10 000 000,00	07.11.2011	08.11.2016	07.11.2021	1826	5 476,45	4 293 537,79	5 706 462,21
COOPEST 7 mln	7 000 000,00	0,00	27.01.2009	2013.01.28	27.01.2018	1826	3 833,52	0,00	0,00
COOPEST 5,8 mln	5 800 000,00	0,00	30.10.2009	2012.12.29	28.12.2017	1826	3 176,34	0,00	0,00
COOPEST 3 mln	3 000 000,00	0,00	29.01.2010	2012.12.29	28.12.2017	1826	1 642,94	0,00	0,00
Credit Cooperativ	9 500 000,00	0,00	22.11.2011	2011.11.23	22.11.2016	1827	5 199,78	0,00	0,00
SUMA	257 547 000,00	162 347 000,00	-	-	-	-	-	63 596 264,32	98 750 735,68
% zaliczony do TIER I	0,40								
Zobowiązania podporządkowane w TIER I (zakładając amortyzację dzienną do TIER II począwszy od 0% dnia 31.12.2013 r.) Kalkulator nie uwzględnia amortyzacji z									

64